

JATKUVAN OPPIMISEN SANASTO

luonnos 22.3.2021

Sisällysluettelo

Käsittekaavioluettelo.....	4
1 Koulutus.....	6
1.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan.....	8
1.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1).....	10
1.3 Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan.....	13
1.4 Työvoimakoulutus.....	16
1.5 Työelämässä oppiminen.....	22
2 Opintojen rakenneyksiköitä.....	28
3 Tutkinnon suorittaminen tai osaamisen osoittaminen.....	32
4 Opetus, ohjaus ja valmennus.....	33
5 Henkilön rooleja jatkuvassa oppimisessä.....	40
6 Oppiminen.....	42
7 Osaaminen.....	45
8 Luokitteluja.....	48
9 Todistus.....	50
10 Pätevyys ja kelpoisuus.....	52
11 Mahdollisesti mukaan otettavia käsitteitä.....	53
11.1 Ammatti.....	53
11.2 Työ.....	53
11.3 Todistus.....	55
11.4 Oppiminen.....	56
11.5 Osaaminen.....	57
11.6 Palvelut.....	58
11.7 Koulutus.....	58
11.8 Opintojen rakenne.....	59
11.9 Ajanjaksoja.....	60
Englanninkielinen hakemisto / English index.....	61
Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register.....	62
Suomenkielinen hakemisto.....	63

Käsitekaavioluettelo

Käsitekaavio 1. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2).....	9
Käsitekaavio 2. Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan.....	12
Käsitekaavio 3. Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan.....	15
Käsitekaavio 4. Työvoimakoulutus.....	20
Käsitekaavio 5. Työelämässä oppimisen muotoja.....	27
Käsitekaavio 6. Opintojen rakenneyksiköitä.....	31
Käsitekaavio 7. Opetus, ohjaus ja valmennus.....	39
Käsitekaavio 8. Oppiminen.....	44
Käsitekaavio 9. Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.....	47

Yleisiä kommentteja työn varrelta

KMP maaliskuu 2021: yleinen kommentti käsitteen "työharjoittelu" kohdalla: Tulisi pyrkiä kuvaamaan käsitteitä siten, että ne eivät turhaan monimutkaista jatkuvan oppimisen kuvaamista juuri siten kuin se käytännössä jo toteutuu eli oppimisena joko autenttisissa työympäristöissä tai simuloituissa oppimisympäristöissä. "Työpaikalla järjestettävä" on käsitteessä [työpaikalla järjestettävä koulutus] se, joka yhdistää ja toisaalta erottaa jostakin sellaisesta oppimisesta, joka EI tapahdu työpaikalla.

1 Koulutus

1

koulutus (1)

määritelmä

organisoitu toiminta, jonka ensisijaisena tavoitteena on tuottaa osaamista

huomautus

Määritelmän sana "ensisijaisena" viittaa siihen, että voidaan ajatella, että on myös muuta organisoitua toimintaa, jonka yhtenä tavoitteena on tuottaa osaamista – esimerkiksi sosiaalipolitiikka –, mutta koulutuksessa (1) osaamisen tuottaminen on ensisijainen tavoite.

Koulutuksen (1) tavoitteena oleva osaaminen voidaan tuottaa *opetuksen (1)* tai muun *oppimiseen* tähtäävän toiminnan avulla.

Koulutus (1) on laaja ja varsin abstrakti käsite.

Tutkintotavoitteisuuden mukaan koulutus (1) voidaan jakaa tutkintoon johtavaan koulutukseen, tutkintoon valmistavaan koulutukseen ja koulutukseen, joka ei johda eikä valmista tutkintoon.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen koulutus (1), niin että termillä education viitataan koulutuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen*, *opetukseen (1)* ja sivistykseen.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen koulutus (1) -käsitteen kanssa. Huomautuksia on muokattu. Luettu 26.2.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c121>

Vrt. *koulutus (2)*.

Ks. myös *opettaminen*, *oppiminen*, *opiskelu*.

Käsitteen tunnus: c1

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2), Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan ja Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan*

OKSA-jaos 2.10.2020: Jatkuvan oppimisen sanastossa myös koulutukset jotka on OKSAssa määritelty koulutus (1):nä, voisi mahdollisesti määritellä koulutus (2):na (täydennyskoulutus, muuntokoulutus, erikoistumiskoulutus...)

2

koulutus (2)

määritelmä

suunniteltu opintojen ja järjestelyjen kokonaisuus, jonka tavoitteena on lisätä johonkin aihepiiriin tai alaan liittyvää osaamista tai tarjota valmiudet tutkinnon tai muun kokonaisuuden suorittamiseen

huomautus

Koulutukset (2) ovat tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa *koulutusta (1)*.

Koulutukset (2) voivat olla tutkintoon (esimerkiksi filosofian maisterin tutkinto) johtavia tai tutkintoon johtamattomia. Esimerkkejä tutkintoon johtamattomista koulutuksista ovat korkeakoulun (1) *opintokokonaisuus (2)*, ammatillisen koulutuksen *tutkinnon osa*, avoimena yliopisto-opetuksena tarjottava opintojakso, ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus, korkeakoulun (1) *erikoistumiskoulutus* ja perusopetuksen lisäopetus.

learning opportunity specification: Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) käytetään termiä learning opportunity specification (lyhenne LOS), jolla tarkoitetaan opetussuunnitelmassa (2) määritellyn koulutuksen (2) rakenteen, sisällön ja tavoitteiden kuvausta.

learning opportunity specification: Standardissa European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) käsite learning opportunity specification on määritelty lähes samoin kuin em. standardissa.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen koulutus (2) -käsitteen kanssa. Huomautuksia on muokattu. Luettu 26.2.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c122>

Käsitteen tunnus: c2

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus \(2\) ja Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Lähde: OKSA_02 (c122)

Terminologin kysymys OKM:n asiantuntijoille 22.9.2020: Tarvitaanko Jatkuvan oppimisen sanastossa tehdä ero koulutus (1) ja koulutus (2) välille; tuleeko sanastoon kummankin alakäsitteitä? Vai voidaanko Jatkuvan oppimisen sanaston kaikkia koulutus-käsitteitä pitää koulutus (1):n alakäsitteinä?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: OKSA-jaos tekee ehdotuksen siitä, mitkä koulutus-käsitteet tarvitaan Jatkuvan oppimisen sanastoon

KMP 4.3.2021: suunniteltu kokonaisuus? Ensimmäisessä huomautuksessa mainitaan kuitenkin, että termillä tarkoitetaan "tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa koulutusta (1). Eikö määritelmä voisi olla siis koulutus 1:n toteutus, jos tämä on käytännössä se koulutus, johon haetaan ja tulee valituksi? Vai onko tälle jokin toinen termi? -- **Terminologin kommentti 18.3.2021:** Hyvä kysymys/kommentti, tämänsuuntaista on pohdittu myös OKSA-jaoksessa, eli että pitäisikö koulutus (2):n määritelmässä olla mainittuna koulutus (1) (esim. koulutuksen (1) toteuttamistapa, joka muodostuu suunnitellusta --). Voin viedä tämän kommentin OKSA-jaoksen käsiteltäväksi.

KMP 4.3.2021: Terminologin kysymykseen syyskuulta. Mielestäni jatkuvan oppimisen sanastossa tulisi olla sellainen termi, joka tarkoittaa tätä käytännön toteutusta. Tavoitteenamme taitaa olla ensisijaisesti tietojärjestelmätason termien harmonisointi.

1.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan

3

aikuiskoulutus

määritelmä

koulutus (1), joka on suunniteltu ja järjestetty pääsääntöisesti aikuisille, jotka ovat suhteellisen pitkän, yhtenäisen ja työelämävalmiudet antaneen kouluttautumisvaiheen päätyttyä tai keskeydyttyä siirtyneet työelämään tai muuhun toimintaan ja ovat sen jälkeen osallistumassa jälleen koulutukseen (1)

huomautus

Se, minkä ikäinen henkilö luokitellaan "nuoreksi" ja toisaalta "aikuseksi", vaihtelee luokittelevan tahon mukaan; esimerkiksi tilastoluokitteluissa ja OECD:n luokitteluissa nuorena pidetään alle 25-vuotiasta ja aikuisena 25 vuotta täyttänyttä henkilöä. Aikuiskoulutus on lähtökohtaisesti suunnattu 25-vuotiaille ja sitä vanhemmille henkilöille.

Aikuiskoulutus voi olla esimerkiksi täydennyskoulutusta, tutkintoon johtavaa tai tutkintoon valmistavaa koulutusta (1), henkilöstökoulutusta, työvoimakoulutusta tai vapaata sivistystyötä.

Usein aikuiskoulutuksessa käytetään erilaisia pedagogisia menetelmiä ja ratkaisuja kuin esimerkiksi lapsille tai nuorille tarkoitettussa koulutuksessa (1). Samoin opetuksen ajankohta saattaa olla erilainen aikuiskoulutuksessa ja toisaalta lapsille tai nuorille tarkoitettussa koulutuksessa (1).

Aikuiskoulutusta järjestetään kaikilla koulutuksen (1) osa-alueilla. Se voi olla esimerkiksi *täydennyskoulutusta* tai tutkintoon johtavaa tai valmistavaa koulutusta (1). Aikuiskoulutus voi olla *omaehtoista koulutusta*, *henkilöstökoulutusta (1)*, *työvoimakoulutusta* tai *vapaata sivistystyötä*.

Käsite ammatillinen aikuiskoulutus poistui käytöstä, kun ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (531/2017) tuli voimaan 1.1.2018.

Käsitteen tunnus: c15

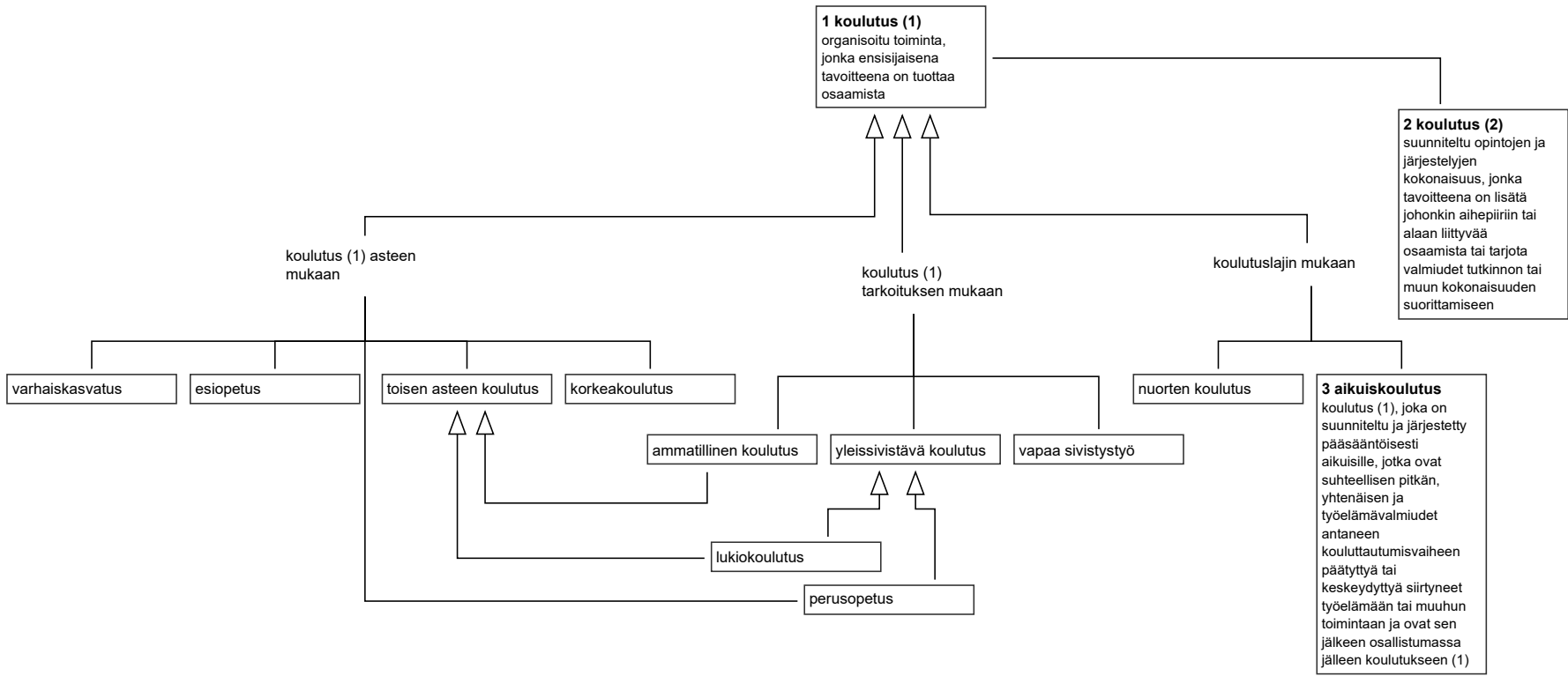
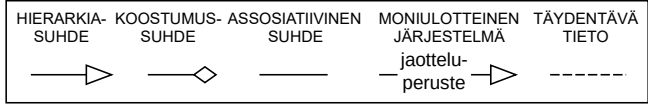
Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus \(2\)](#)

Lähde: OKSA_02 (c464)

KMP 4.3.2021: Huomautuksen kappale 2 pois.

Terminologin kysymys 18.3.2021: Sopiiko Kirsi-Marjan ehdotus, että jätetään 2. huomautuskappale pois?

Käsitteekaavio 1. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2).

1.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1)

4

muuntokoulutus

määritelmä

tietyn pohjakoulutuksen suorittaneille tarkoitettu *koulutus (1)*, jossa opetussuunnitelma on räätälöity tälle ryhmälle ja joka johtaa uuteen tutkintoon

huomautus

Esimerkki muuntokoulutuksesta on insinööritutkintoon johtava kaivosalan *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat suorittaneet insinööri (AMK)- tai DI-tutkinnon kone- ja tuotantotekniikan, sähkötekniikan tai tuotantotalouden alalta.

Käsitteen tunnus: c20

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Käsitteen OKSAsta lainatut tiedot ok.

5

nivelvaiheen koulutus; valmentava koulutus (?)

määritelmä

koulutus (1), jonka tarkoituksena on antaa *oppijalle* valmiuksia *koulutukseen (2)* hakemiseen ja vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa myöhemmin aloitettava koulutus (2) tai tutkinto

huomautus

Nivelvaiheen koulutuksia ovat perusopetuksen lisäopetus, lukiokoulutukseen valmistava koulutus ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus. Mikäli eduskunta hyväksyy hallituksen esityksen oppivelvollisuuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 173/2020), säädetään uudesta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta, joka korvaa edellä mainitut perusasteen ja toisen asteen koulutuksen väliset nivelvaiheen koulutukset.

Käsitteen tunnus: c22

Luokka:

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: valmentava koulutus: otetaan käsite tarkasteluun, vaikka ei ehkä lopulta tarvita. Mm. mava (maahanmuuttajien valmentava koulutus), luva, po lisäopetus jne. Yhteisenä piirteenä että valmistavat koulutukseen. Voivat olla maahanmuuttajille suunnattuja tai kenelle tahansa.

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: normaalin koulutuspolun sivusta tuleville; koulutuspolun nivelkohdissa lisäkoulutus

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: TELMA ei kuulu tähän koulutusjoukkoon

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Tero: Meillä on [OKM:ssä] tulossa OKSAn yhteydessä katsaus muuttuviin käsitteisiin kun HE on eteenpäin laitettu. Näkisin että valmentavan koulutuksen käsittemuutokset voidaan katsoa sen yhteydessä.

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: myös valmentava koulutus vs. valmennus vs. ohjaus -ero

Sanastotyöryhmä 15.12.2020: Oppivelvollisuuden uudistamislainsäädännössä nivelvaihe on ajateltu kokonaan uudella tavalla, joten täytyy miettiä tämän käsitteen nimeämistä eri tavalla.

Terminologin kysymys 9.2.2021: Tuleeko oppivelvollisuuslaista tarvetta muokata tämän käsitteen tietoja (esim. termit, määritelmä, huomautus)?

Terminologin kysymys 9.2.2021: Onko "valmentava koulutus" ok synonyymi tälle käsitteelle?

6

kotoutumiskoulutus; aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus

määritelmä

[koulutus \(2\)](#), jota järjestetään ensisijaisesti oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttaneille ja jonka tarkoituksena on kehittää [oppijan](#) suomen tai ruotsin kielen taitoa ja muita kotoutumista edistäviä valmiuksia, jotka tukevat henkilön pääsyä opintoihin ja työelämään sekä osallistumista yhteiskunnan toimintaan

huomautus

Kotoutumiskoulutukseen sisältyy 1) suomen tai ruotsin kielen opetusta; 2) ammatillisten ja muiden työelämässä tarvittavien valmiuksien opetusta, ammatillista suunnittelua ja ohjausta jatko-opintoihin, työllistymistä edistäviin palveluihin tai työmarkkinoille; 3) muuta opetusta, joka edistää yhteiskunnallisia valmiuksia. Kotoutumiskoulutuksen sisällöt määräytyvät Opetushallituksen antamien opetussuunnitelman perusteiden ja Opetushallituksen suositusten mukaisesti.

Kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on, että henkilö saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon.

Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti [työvoimakoulutuksena](#).

Työ- ja elinkeinoministeriön laatimassa Kotoutumisen sanastossa (lausuntokierrosluonnos 16.12.2020) suositetaan termimuotoa maahanmuuttanut termimuodon maahanmuuttaja sijaan. Kuitenkin Opetushallituksen antamissa opetussuunnitelman perusteissa vuodelta 2012 tässä määrittelystä koulutuksesta käytetään nimitystä aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus.

Käsitteen tunnus: c24

Luokka:

Käsittekaaviot: [Koulutus \(1\)](#) ja [koulutus \(2\)](#) tutkintotavoitteisuuden mukaan ja [Työvoimakoulutus](#)

Lähde: OKSA_02 (c472)

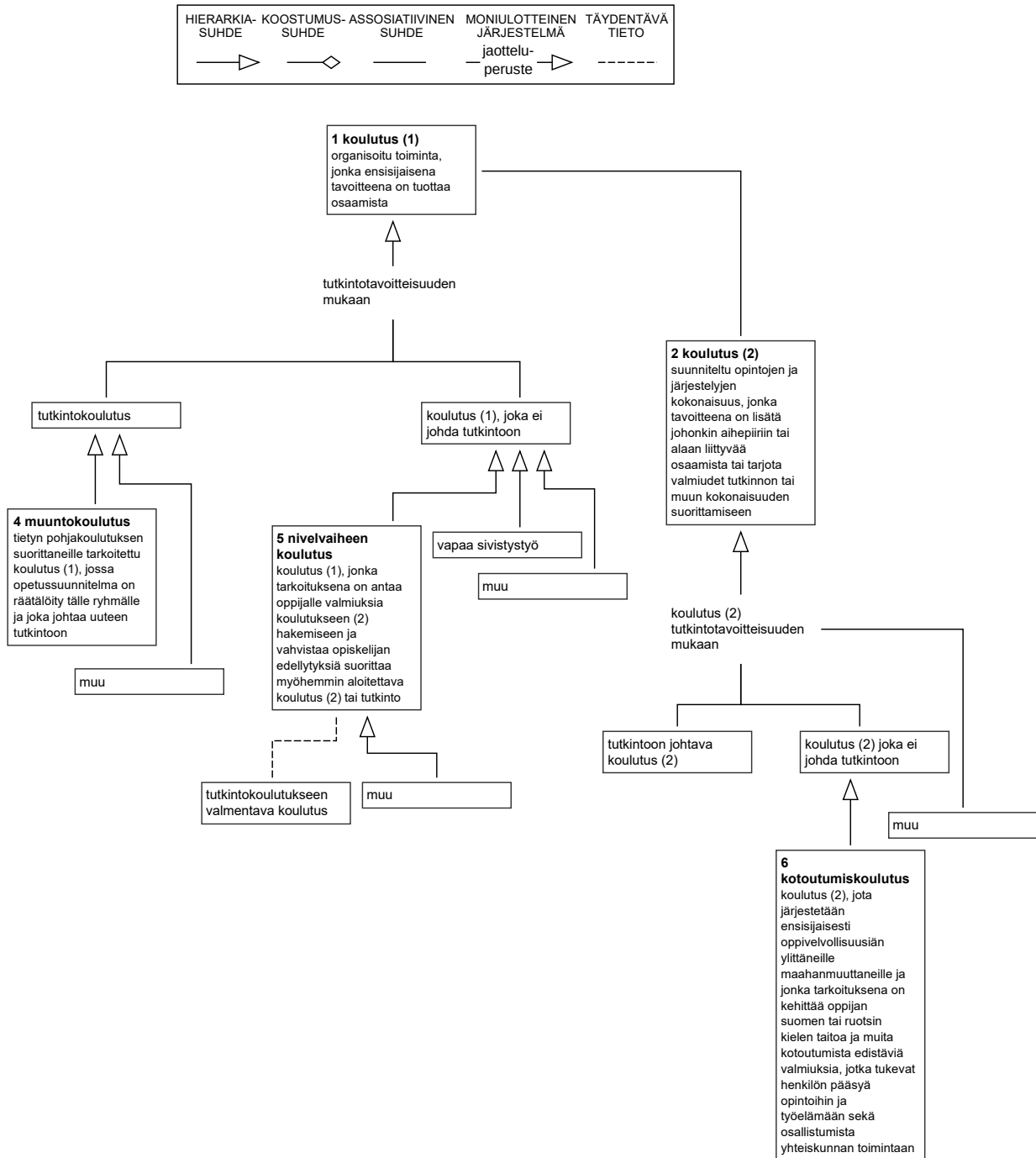
Sanastotyöryhmä 29.9.2020: vaikuttaako oppivelvollisuusiän nostaminen tämän käsitteen määrittelmään tm. tietoihin?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Tero: Meillä on [OKM:ssä] tulossa OKSAn yhteydessä katsaus muuttuviin käsitteisiin kun HE on eteenpäin laitettu.

Terminologin kommentti itselleen 10.11.2020: Käsitteen määritelmä muuttunut, Riina vie muutokset hyväksyttäväksi myös OKSA-jakseen ja sitä kautta julkaistaviksi OKSAssa.

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: Täytyy tarkistaa, olisiko määritelmässä puhuttava nimenomaan "kotipaikkaoikeuden/kotoutumisoikeuden saaneista" maahanmuuttaneista. Taina tarkistaa.

Sanastotyöryhmä 23.2.2021: Kotoutumisen sanastosta tarkistettava, onko termisuositus "maahanmuuttanut" ("maahanmuuttajan" sijaan) pysynyt samana lausuntokierroksen jälkeen; Riina tarkistaa

Käsittekaavio 2. Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan.

1.3 Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään tarkastelussa järjestäminen, opiskelu, rahoitus? (näkökulmia)

7

omaehtoinen koulutus

määritelmä

muu *koulutus (1)* kuin oppivelvollisuuteen kuuluva koulutus

huomautus

Omaehtoisella koulutuksella viitataan kaikkeen muuhun paitsi oppivelvollisuuteen kuuluvaan koulutukseen (1), jota ovat esiopetus ja perusopetus – ja mahdollisen oppivelvollisuuden laajentamisen jälkeen (hallituksen esitys 173/2020 oppivelvollisuuslaiksi) esimerkiksi toisen asteen koulutus siihen saakka kun henkilö täyttää 18 vuotta tai suorittaa sitä ennen toisen asteen tutkinnon.

Vrt. omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella.

Käsitteen tunnus: c28

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 9.2.2021: Tarvitaanko päivittää huomautus, jossa puhutaan oppivelvollisuuden pitenemisestä?

KMP 4.3.2021: jatkokeskustelua termistä. Voisiko tämän termin synonyymi olla oma-aloitteinen koulutus, erotuksena siis oppivelvollisuuskoulutukselle?

8

henkilöstökoulutus (1)

määritelmä

työnantajan henkilöstölleen järjestämä tai hankkima *koulutus (1)*

huomautus

Henkilöstökoulutuksen (1) voi rahoittaa työnantaja kokonaan tai osittain. Henkilöstökoulutus voi saada myös julkista rahoitusta; vrt. *julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus*.

Henkilöstökoulutukseen voi hakeutua oma-aloitteisesti tai työnantaja voi velvoittaa osallistumaan siihen.

Käsitteen tunnus: c30

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

9

henkilöstökoulutus (2)

määritelmä

henkilöstökoulutus, joka on kokonaan tai osittain työnantajan rahoittamaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c32

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

Lähde: OKSA_02 (c465)

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään käsite mukana

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Ovatko OKSAsta tuodut käsitteen tiedot ok; miten niitä tulee muokata?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Olisiko käsitteelle jokin termi (nimitys), jolla se voitaisiin erottaa julkisrahoitteisesta henkilöstökoulutuksesta? "Työnantajarahoitteinen henkilöstökoulutus"?

10

julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus

määritelmä

henkilöstökoulutus, joka on osin työnantajan rahoittamaa ja osin julkisesti rahoitettua

huomautus

Esimerkkejä julkisrahoitteisesta henkilöstökoulutuksesta ovat nk. **yhteishankintakoulutukset** sekä opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutukset (esim. yliopistojen **täydennyskoulutukset**, jotka on järjestetty opettajille ja rehtoreille).

Käsitteen tunnus: c31

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

Lähde: OKSA_02 (c1095)

Terminologin kysymys 9.2.2021: Onko huomautus, jossa puhutaan yliopistojen täydennyskoulutuksista, ok? (Jäi viime kokouksessa Riinan muotoiltavaksi, tarkistettava.)

11

täydennyskoulutus

määritelmä

alkaisempaa **koulutusta (2)** tai **pätevyyttä** täydentävä ja ajanmukaistava **koulutus (1)**

huomautus

Täydennyskoulutus on yleistermi, jolla voidaan viitata hyvin monenlaisiin, muun muassa toisen asteen oppilaitoksissa, yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa järjestettäviin **koulutuksiin (2)**.

Vrt. korkeakoulujen täydennyskoulutus, ammatillinen lisäkoulutus.

Käsitteen tunnus: c34

Luokka: <yleinen/yhteinen>

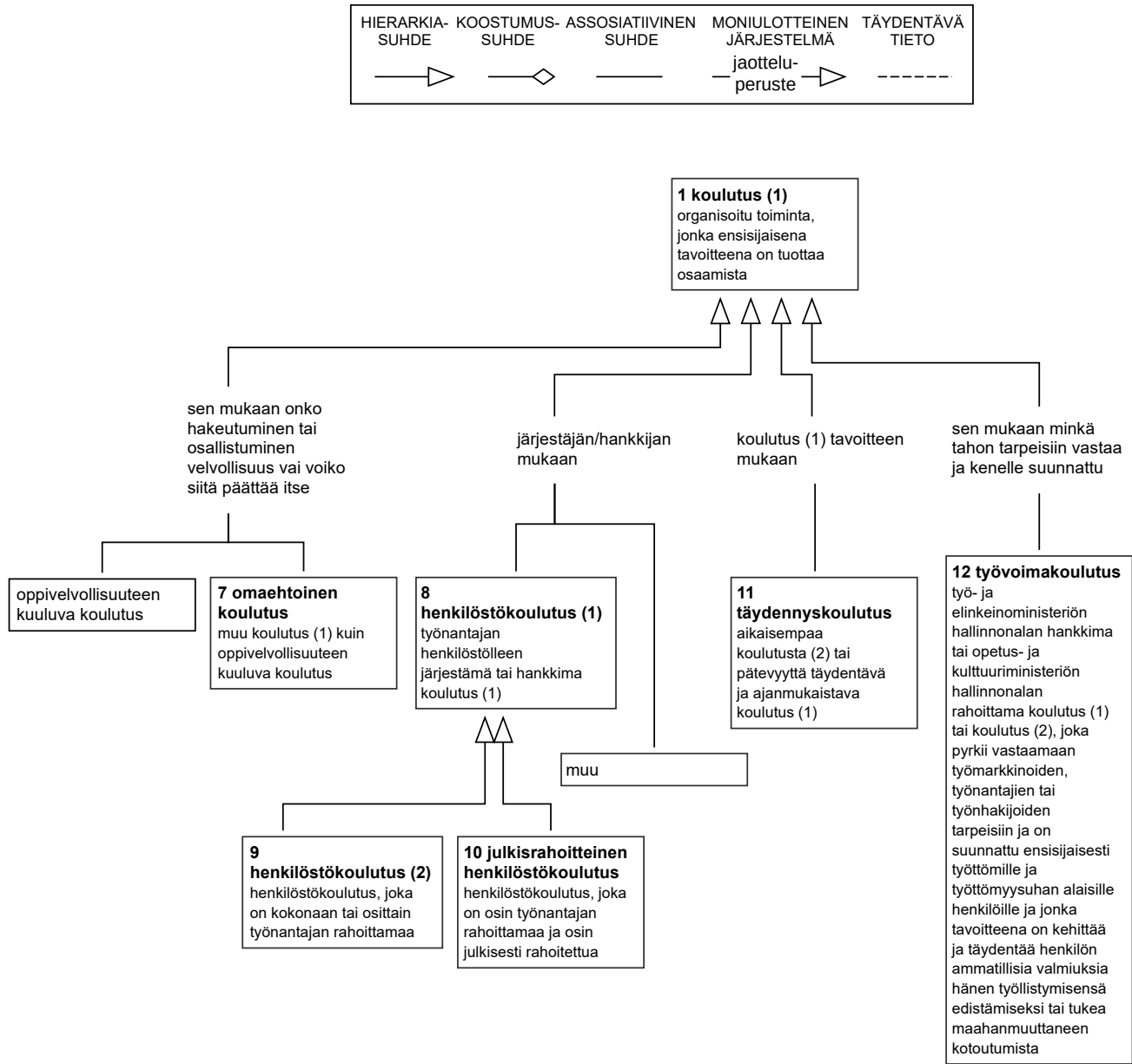
Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

Lähde: OKSA_02 (c460)

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään käsite mukana

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Ovatko OKSAsta tuodut käsitteen tiedot ok; miten niitä tulee muokata?

Käsittekaavio 3. Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan.

1.4 Työvoimakoulutus

12

työvoimakoulutus

ei: työvoimapolitiittinen koulutus (vanhentunut)

määritelmä

työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan hankkima tai opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan rahoittama *koulutus (1)* tai *koulutus (2)*, joka pyrkii vastaamaan työmarkkinoiden, työnantajien tai työnhakijoiden tarpeisiin ja on suunnattu ensisijaisesti työttömille ja työttömyysuhan alaisille henkilöille ja jonka tavoitteena on kehittää ja täydentää henkilön ammatillisia valmiuksia hänen työllistymisensä edistämiseksi tai tukea maahanmuuttaneen kotoutumista

huomautus

Työvoimakoulutus voi olla ammatillista koulutusta tai sitä voidaan järjestää korkeakouluissa.

Työvoimakoulutuksesta ja sen opiskelijavalinnasta säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012). *Valtionosuusrahoitetusta työvoimakoulutuksesta* säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017).

Käsitteen tunnus: c37

Käsittekaaviot: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#) ja [Työvoimakoulutus](#)

Terminologin kommentti itselleen 25.2.20201: Käsitteen OKSAsta lainatut tiedot muuttuneet, päivitettävä lopuksi OKSAan.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmän OKM-hallinnonalalaisille 13.11.2020: Onko tämän yläkäsite koulutus (1) vai koulutus (2)? Onko tämä luonteeltaan "mössöä" vai "palikka", kuten OKSA-sanastojaoksen työpajoihin osallistuneet tapaavat kysyä. Tai itse asiassa kai tämä voi olla joko koulutus (1) tai koulutus (2), riippuu tapauksesta - pitääkö merkitä molemmat yläkäsitteet.

13

<työvoimakoulutus>

kartoitusjakso; orientaatiojakso (termiehdotus); koulutustarpeen ja soveltuvuuden arviointijakso (termiehdotus)

määritelmä

työvoimakoulutuksen alkuvaiheen jakso, jossa arvioidaan yhtäältä henkilöasiakkaan työllistymiseen liittyvää palvelutarvetta, hänen soveltuvuuttaan ja kelpoisuuttaan kyseiselle alalle ja kyseiseen *koulutukseen (2)* sekä toisaalta työnantajaorganisaation työllistämiseen tai henkilöstön kehittämiseen liittyvää palvelutarvetta

huomautus

Henkilöasiakkaan työllistymiseen liittyvää palvelutarvetta ja hänen soveltuvuuttaan ja kelpoisuuttaan alalle ja koulutukseen (2) arvioidaan sekä kyseisen koulutuksen (2) opiskelijavalintanäkökulmasta että asiakkaan työllistyvyyden näkökulmasta.

Kartoitusjakson jälkeen osa opiskelijaksi hakeneista jatkaa varsinaiseen ammatillisesti suuntautuneeseen tai kotoutumista edistävään työvoimakoulutukseen ja osalle tarjotaan muita soveltuvia TE-toimiston palveluita.

Käsitteen tunnus: c38

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: Tiedot hyväksytyt, mutta palataan tähän, kun on käsitelty opintojen rakenneyksiköt. Onko ok käyttää sanaa "jakso" ja onko sanan käyttö linjassa muun sanaston kanssa?

14

ammatillinen työvoimakoulutus; ammatillisesti suuntautunut työvoimakoulutus

määritelmä

työvoimakoulutus, jonka tavoitteena on kehittää ammatillista osaamista

huomautus

Ammatillinen työvoimakoulutus voi olla tutkintoon tai tutkinnon osaan johtavaa ammatillista koulutusta tai tutkintoon johtamatonta ammatillista koulutusta.

Ammatillinen työvoimakoulutus voi olla *valtionosuusrahoitettua työvoimakoulutusta*, *yhteishankintakoulutusta* tai *kehittämiskoulutusta*. Myös *kotoutumiskoulutusta* voidaan joissakin tapauksissa pitää ammatillisena työvoimakoulutuksena.

Käsitteen tunnus: c40

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

15

rekrytoiva työvoimakoulutus; rekrytoiva koulutus; rekrytointikoulutus

määritelmä

ammattillinen työvoimakoulutus, jossa oppijoiden osaamistavoitteet on määritelty yhden tai useamman koulutusta rahoittavan työnantajaorganisaation henkilöstörekrytointitarpeen perusteella

huomautus

Käsitteen tunnus: c47

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

16

ei-tutkintotavoitteinen ammatillinen työvoimakoulutus; ammatillisia valmiuksia lisäävä koulutus

määritelmä

[ammattillinen työvoimakoulutus](#), joka ei johda tutkinnon eikä tutkinnon osan suorittamiseen

huomautus

Käsitteen tunnus: c61

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

17

yhteishankintakoulutus

määritelmä

[työvoimakoulutus](#), joka on valtion ja työnantajaorganisaation yhdessä rahoittama ja jossa opiskelijoiden osaamistavoitteet on määritelty yhden tai useamman koulutusta rahoittavan työnantajaorganisaation henkilöstöön vaikuttavan erityistilanteen perusteella

huomautus

Erityistilanteita ovat esimerkiksi henkilöstön rekrytointi, liiketoiminnan sopeuttaminen tuotannollisista tai taloudellisista syistä, henkilöstön osaamisen lisääminen työurien pidentämiseksi ja henkilöstökierron tukeminen.

Työvoimakoulutuksen yhteishankinnasta on säädetty laissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012).

Yhteishankintakoulutuksina järjestettäviä työvoimakoulutustuotteita ovat esimerkiksi RekryKoulutus, MuutosKoulutus, Täsmäkoulutus ja Vaihtovalmennus.

Käsitteen tunnus: c43

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

KMP 3.3.2021: synonyymiksi yhteisrahoitettu työvoimakoulutus, yhteisrahoitettu työllisyyskoulutus

Terminologin kysymys 15.3.2021: Otetaanko tälle synonyymeiksi jompi kumpi Kirsi-Marjan ehdottamsta termeistä tai molemmat? Termistä "työllisyyskoulutus" kyllä taidettiin 4.3.21 pidetyssä kokouksessa todeta, että se viittaa eri käsitteeseen kuin työvoimakoulutus.

18

kehittämiskoulutus; KEKO-koulutus

hakusana: Further Educated with Companies -koulutus; F.E.C.-koulutus

määritelmä

rekrytoiva työvoimakoulutus, jossa työnantajaorganisaatiolla on liiketoimintansa osa-alueen kehittämistarve ja jossa oppija, jolla on kyseiseen kehittämistarpeeseen liittyvää asiantuntijuutta, saa työnantajaorganisaatiossa mahdollisuuden täydentää erityisosaamistaan pääosin *työssä oppimisen* kautta

huomautus

Kehittämiskoulutuksessa hankintasopimuksen osapuolina ovat koulutuspalvelun tuottaja ja valtio, eli työnantaja ei ole maksavana osapuolena koulutuksen hankintasopimuksessa. Työnantaja kuitenkin kustantaa kehittämiskoulutukseen sisältyvän opiskelijan ohjaamisen työpaikalla.

Esimerkki kehittämiskoulutuksena järjestettävästä työvoimakoulutustuotteesta on Further Educated with Companies -koulutus. Further Educated with Companies (lyhenne F.E.C) on Uudenmaan ELY-keskuksen tuotemerkki.

Käsitteen tunnus: c48

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Terminologin kysymys 26.2.2021: Viime kokouksessa muotoiltu määritelmä herättää mielessäni vielä kysymyksen, liittyvätkö työnantajaorganisaation kehittämistarve ja alansa asiantuntijan osaaminen jotenkin toisiinsa tms.

Sanastotyöryhmä 4.3.2021: oppija-asiantuntijan erityisosaaminen ja työnantajan kehittämistarve liittyvät yhteen, Riina muotoile määritelmäehdotusta

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.3.2021: Määritelmäehdotusta muokattu, kommentoitteko?

19

valtionosuusrahoitettu koulutus; VOS-koulutus

määritelmä

koulutus (1), joka rahoitetaan koulutuksen järjestäjälle myönnettävällä, opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimalla opetus- ja kulttuuritoimen *valtionosuudella*

huomautus

Valtionosuusrahoitettua koulutusta ovat esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus.

Käsitteen tunnus: c56

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: sis. esi- ja perusopetus, ammatillinen, lukiokoulutus, vst, taiteen perusopetus

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: korkeakouluilla eri rahoitusjärjestelmä

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: määritellään ainakin OKSAssa

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: tämä tarvitaan ehkä myös jatkuvan oppimisen sanastoon VOS-työvoimakoulutuksen takia

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Terminologi luonnostellut käsitteelle määritelmää ja huomautusta. Miten muokataan?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Mikä on tämän käsitteen nk. vieruskäsite, ts. mistä käsitteestä tämän tulisi ensisijaisesti erota? Jos koulutus on "ei-valtionosuusrahoitettu", niin miten se on rahoitettu?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Tarvitaanko käsite Jatkuvan oppimisen sanastoon vai siirretäänkö vain OKSAn puolelle?

20

valtionosuusrahoitettu työvoimakoulutus; VOS-työvoimakoulutus

määritelmä

[työvoimakoulutus](#), joka rahoitetaan koulutuksen järjestäjälle myönnettävällä, opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimalla opetus- ja kulttuuritoimen [valtionosuudella](#)

huomautus

Työvoimakoulutus voi olla joko työ- ja elinkeinoministeriön budjettipääloukan varoin rahoitettua tai opetus- ja kulttuuriministeriön pääloukasta valtionosuudella rahoitettua. Kummassakin tapauksessa kyse on [ammattillisesta työvoimakoulutuksesta](#), mutta vain opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama työvoimakoulutus voi johtaa tutkintoon tai tutkinnon osaan.

Valtionosuusrahoitettuna työvoimakoulutuksena ei järjestetä [kotoutumiskoulutusta](#), [yhteishankintakoulutusta](#) eikä F.E.C-koulutusta (ks. [kehittämiskoulutus](#)).

Käsitteen tunnus: c58

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

21

valtionosuus

määritelmä

lakisääteinen valtionavustus kunnille ja kuntayhtymille

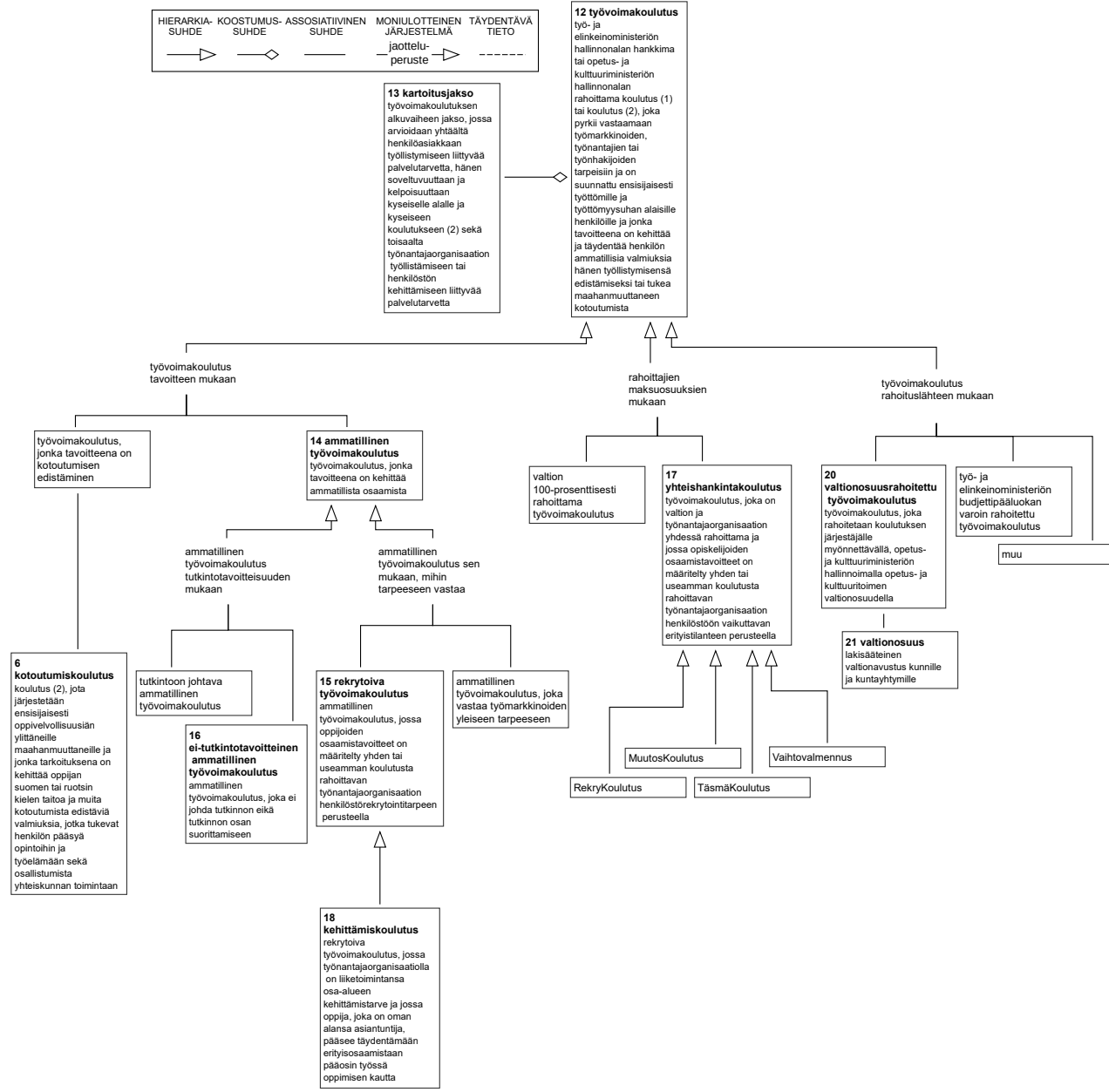
huomautus

Käsite valtionavustus on määritelty valtiovarainministeriön toimeksiannosta laadittavassa Valtionavustustoiminnan sanastossa (luonnos lokakuu 2020): "harkinnanvarainen rahallinen julkinen tuki, joka myönnetään valtion talousarvioon otetusta määrärahasta tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston varoista muulle kuin valtion virastolle tai laitokselle ilman välitöntä vastiketta".

Käsitteen tunnus: c59

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Käsittekaavio 4. Työvoimakoulutus.

22

erikoistumiskoulutus

ei: erikoistumisopinnot *pl* (vanhentunut)

määritelmä

ammattillista kehittymistä ja erikoistumista edistävä *koulutus (2)*, jollaisia yliopistot ja ammattikorkeakoulut järjestävät korkeakoulututkinnon suorittaneille, työelämässä jo toimineille henkilöille ja niille, joilla korkeakoulu toteaa muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet

huomautus

Käsitteen tunnus: c64

Luokka: <korkeakoulut>

Lähde: OKSA_02 (c477)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys OKM:n asiantuntijoille 22.9.2020: OKSAssa tämä käsite on määritelty koulutus (2):na. Näettekö/muistatteko siihen perustelun? Voisiko laittaa koulutus (1):n alakäsitteeksi?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: otetaan käsite mukaan sanastoon

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Ovatko OKSasta tuodut käsitteen tiedot ok?

1.5 Työelämässä oppiminen

23

työpaikalla järjestettävä koulutus <opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan säädöksissä>; **työpaikalla opiskelu** <opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla>; **työssäoppiminen** <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>; **työssä oppiminen** <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>; ~ **työelämässä oppiminen**; ~ **työpaikalla oppiminen**

ei: työharjoittelu (2) <termi vanhentunut ammatillisen koulutuksen kontekstissa> (vanhentunut)

määritelmä

koulutus (1), jossa opiskelijan osaamisen hankkiminen tapahtuu pääosin työelämässä käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Työpaikalla järjestettävä koulutus kattaa ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) säädetty muodot eli koulutussopimukseen perustuvan koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen. Lisäksi työpaikalla järjestettävä koulutus voi käsittää muita muotoja, joista sovitaan koulutuksen järjestäjän ja työpaikan edustajan kesken ja jotka kirjataan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan.

työssäoppiminen, työssä oppiminen: Työssäoppiminen ja työssä oppiminen ovat työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla käytettyjä nimityksiä käsitteestä työpaikalla järjestettävä koulutus.

työelämässä oppiminen, työpaikalla oppiminen: Lähikäsitteet työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen poikkeavat tässä määrittelyssä käsitteestä eli työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta. Työpaikalla järjestettävä koulutus on koulutuksen järjestäjän ja työpaikan organisoimaa toimintaa: määrämuotoista, sovittua, suunnitelmallista, tavoitteellista ja ohjattua. Sen sijaan työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen ovat yksilön toimintaa, jota tapahtuu, vaikkei kyse olisi suunnitelmallisesta osaamisen hankkimisesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on hyväksynyt, että termejä työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen voidaan käyttää esimerkiksi yrityksille suunnatussa viestinnässä viittaamaan työpaikalla järjestettävään koulutukseen silloin, kun asiayhteydestä on selvää, että kyse on nimenomaan työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta.

työharjoittelu (2): Termi työharjoittelu on vanhentunut tässä määritellyyn käsitteeseen viittaavana nimityksenä ammatillisen koulutuksen yhteydessä. Vertaa korkeakoulujen käsite [työharjoittelu \(1\)](#).

inläring / lärande: Ruotsin sana inläring assosioituu yleensä yksisuuntaiseen, opettajalta opiskelijalle tapahtuvaan opettamiseen, joten termin käyttöä ei suositella, kun puhutaan nykyisestä ammatillisesta koulutuksesta oppimiskäsityksineen. Sana lärande puolestaan viittaa oppimiseen, joka ei välttämättä tapahdu tiettyyn aikaan tietyssä paikassa, vaan prosessina, ja joka voi tapahtua yksin tai ryhmässä.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen työpaikalla järjestettävä koulutus -käsitteen kanssa. Termisuosituksia ja huomautuksia on muokattu. Luettu 26.2.2021. <http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c1709>

Käsitteen tunnus: c65

Käsitteekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Lähde: OKSA_02

Terminologin muistutus itselleen 26.2.2021: Käsitteen tiedot päivittyneet, otettava muutokset esille myös OKSAssa. Muutokset koskevat termejä työssäoppiminen ja työssä oppiminen ja niihin liittyvää huomautusta.

Terminologin kysymys 16.3.2021: Olisiko oikein määritelmässä sanoa, että työpaikalla järjestettävä koulutus on "opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle kuuluvaa ammatillista koulutusta tai työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle kuuluvaa koulutusta"? Siis sen sijaan, että nyt yläkäsite on geneerisesti "koulutus (1)". Onko esim. korkeakouluilla työpaikalla järjestettävää koulutusta? (Mietin, miten saisimme tarkennetuksi eroa käsitteiden työpaikalla järjestettävä koulutus ja työharjoittelu välillä.)

24

työpaikalla järjestettävä ohjaus; työpaikkaohjaus

määritelmä

työpaikalla järjestettävän koulutuksen yhteydessä annettava ohjaus, joka pyrkii edesauttamaan oppijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamista

huomautus

Määritelmän termillä ohjaus viitataan koulutuksen (1) yhteydessä tapahtuvaan, vuorovaikutukseen perustuvaan toimintaan, jossa oppijan lähtökohdat huomioon ottaen annetaan oppijalle ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea tavoitteiden saavuttamiseksi.

Työpaikalla järjestettävän ohjauksen tavoitteena on ohjata opiskelijaa osaamisen hankkimisessa ja valmistaa opiskelijaa näyttöön.

Työpaikalla järjestettävää ohjausta voivat antaa *työpaikkaohjaaja* ja oppilaitosohjaaja.

Käsitteen tunnus: c66

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Lähde: OKSA_02

25

työharjoittelu; korkeakouluharjoittelu; > ammattikorkeakouluharjoittelu

määritelmä

korkeakouluopintoihin sisältyvä, suhteellisen lyhytkestoinen (?) tavoitteellisen *oppimisen* jakso, jossa oppiminen tapahtuu työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Korkeakouluopintoihin liittyvä työharjoittelu on palkallista [AINAKIN YO:T; ENTÄ AMK:T?].

Työharjoittelusta tehdään sopimus korkeakoulun, työnantajaorganisaation ja opiskelijan välillä, ja harjoitteluun voi liittyä myös harjoittelijan ja työnantajaorganisaation välinen sopimus.

Toisen asteen koulutuksessa ja työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla tätä käsitettä vastaa osittain käsite *työpaikalla järjestettävä koulutus / työssäoppiminen*. Kuitenkin käsitteissä työharjoittelu ja työpaikalla järjestettävä koulutus on eroja. [VAI ONKO? MITÄ NIISTÄ VOIDAAN SANOA?]

Käsitteen tunnus: c67

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Lähde: OKSA_01 (c537)

Terminologi Mari Suhonen, Sanastokeskus, 13.12.2017: Teimme TE digissä pieniä muutoksia seuraaviin OKSAsta lainattuihin käsitteisiin: oppisopimus, työharjoittelu. Muutokset liittyvät työelämän näkökulmaan. Jos ja kun työt jatkuvat, olisi hyvä käsitellä näitä jotenkin yhdessä.

Terminologi Päivi Kouki, Sanastokeskus, 21.9.2020: Työllisyyspalvelujen sanastossa on määritelty oppisopimussuhde ja työharjoittelusuhde.

Terminologin kysymys jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmälle 21.9.2020: Tämän käsitteen tiedot ovat peräisin OKSAsta, mutta ne ovat kesken eikä niitä ole koskaan julkaistu. Miten tietoja tarvitaan muokata?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Tämänhetkinen määritelmä kuulostaa hyvin samalta kuin *työpaikalla järjestettävän koulutuksen* määritelmä. Mitä eroja on yhtäältä koulutussopimuskoulutuksella/oppisopimuskoulutuksella ja toisaalta tässä tarkoitettulla työharjoittelulla?

Sanastotyöryhmä 18.2.2021: Työpaikalla järjestettävä koulutus on leivottu mukaan toisen asteen tutkintojen perusteisiin, ja lisäksi niissä opiskelijalle on työpaikalta nimetty työpaikkaohjaaja, jonka kanssa opettaja on yhteistyössä; vrt. korkeakouluharjoittelu, jossa nimettyä ohjaajaa ei ole eikä opettaja puutu siihen mitä harjoittelussa tehdään/opitaan.

Sanastotyöryhmä 18.2.2021: tähän liittyy myös rahallinen tuki

Sanastotyöryhmä 18.2.2021 / Totti T.: tämän käsitteen kuvausta tarpeen pohtia vielä tarkemmin korkeakouluissa

Sanastotyöryhmä 4.3.2021: Itse asiassa kyllä myös korkeakouluharjoittelussa on sopimus ja ohjaajasta on muodollisesti sovittu

Terminologin kysymys 16.3.2021: Onko yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen työharjoittelujen palkallisuudessa eroja?

Terminologin kysymys 16.3.2021: Määritelmää muokattu, jotta saataisiin hiukan eroa *työpaikalla järjestettävän koulutuksen* ja työharjoittelun/korkeakouluharjoittelun välille. Onko asiallisesti oikein sanoa, että työharjoittelu/korkeakouluharjoittelu on "suhteellisen lyhytkestoinen"? Hain tällä sitä, että työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa osaamisen hankkiminen tapahtuu "pääasiassa" työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä.

Terminologin kysymys 16.3.2021: Viime kokouksessa todettiin, että eroja työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja korkeakouluharjoittelun välillä on itse asiassa hankala löytää. Esimerkiksi kumpaankin liittyy ohjaaja ja kumpikin sisältyy tutkinnon perusteisiin tai vastaavaan.

26

oppisopimus

määritelmä

ammattillisen koulutuksen opiskelijan ja työnantajan välinen kirjallinen määräaikainen sopimus, jonka perusteella järjestetään oppisopimuskoulutusta

huomautus

Oppisopimuksesta tulee ilmetä sopimuksen voimassaoloaika, sovellettava työaika ja opiskelijan palkkauksen perusteet. Oppisopimukseen tulee myös liittää henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma siltä osin kuin suunnitelma koskee oppisopimuskoulutusta.

Joskus näkee käytettävän termiä yrittäjän oppisopimus, mutta termi on virheellinen, sillä yrittäjälle ei solmita varsinaista oppisopimusta, vaan tehdään ainoastaan sopimus oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä. Ks. myös yrittäjän oppisopimuskoulutus.

Käsitteen tunnus: c69

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Lähde: OKSA_02 (c1430)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

27

koulutusopimus

määritelmä

[koulustuotoimijan](#) ja työpaikan välinen kirjallinen määräaikainen sopimus opiskelijan osaamisen hankkimisesta työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Ammattillisessa koulutuksessa koulutusopimukseen kuuluu, että opiskelija hankkii osaamista työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ilman, että on työsuhteessa työpaikkaan. Yliopistoissa koulutusopimuksia tehdään esimerkiksi lääkäreiden [erikoistumiskoulutuksen](#) suorittamiseksi kliinisessä ympäristössä. Yliopistojen sopimuksiin kuuluu, että opiskelija solmii työnantajaansa normaalin työsuhteen.

Ammattillisessa tutkintokoulutuksessa ja [valmentavassa koulutuksessa](#) koulutusopimus sovitaan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti [tutkinnonosa-](#) tai koulutuksenosakohtaisesti. Koulutusopimukseen liitetään opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma siltä osin kuin se koskee koulutusopimukseen perustuvaa [koulutusta \(2\)](#). Henkilökohtaisesta osaamisen kehittämissuunnitelmasta ilmenevät ne käytännön työtehtävät, joita tekemällä opiskelija voi saavuttaa tavoitteeksi asetetun osaamisen.

Koulutusopimus voidaan tehdä myös [valtionosuusrahoitetun työvoimakoulutuksen](#) aikana.

Vrt. [oppisopimus](#).

Käsitteen tunnus: c71

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Lähde: OKSA_02 (c1232)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

TainaR, marraskuu 2020: Koulutusopimuksen osapuolena voi olla myös opiskelija/oppija.

Sanastotyöryhmä 18.2.2021: Kysymys OKM/OPH-edustajille: määritelmässä on mainittu "koulustuotoimija", eli esim. kunta; onko se tosiaan oikea taso mainita määritelmässä?

Sanastotyöryhmä 18.2.2021: JTYPL:n mukainen sopimus on eri kuin koulutusopimus, edelliset ovat kolmikantaisia eli myös opiskelija allekirjoittaa.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 26.2.2021: Varmistus: onko JTYPL:n mukainen sopimus tosiaan eri käsite kuin koulutusopimus, jolloin kolmikantaisuudesta ei tarvita mainintaa koulutusopimuksen kohdalle?

28

koulutuskokeilu

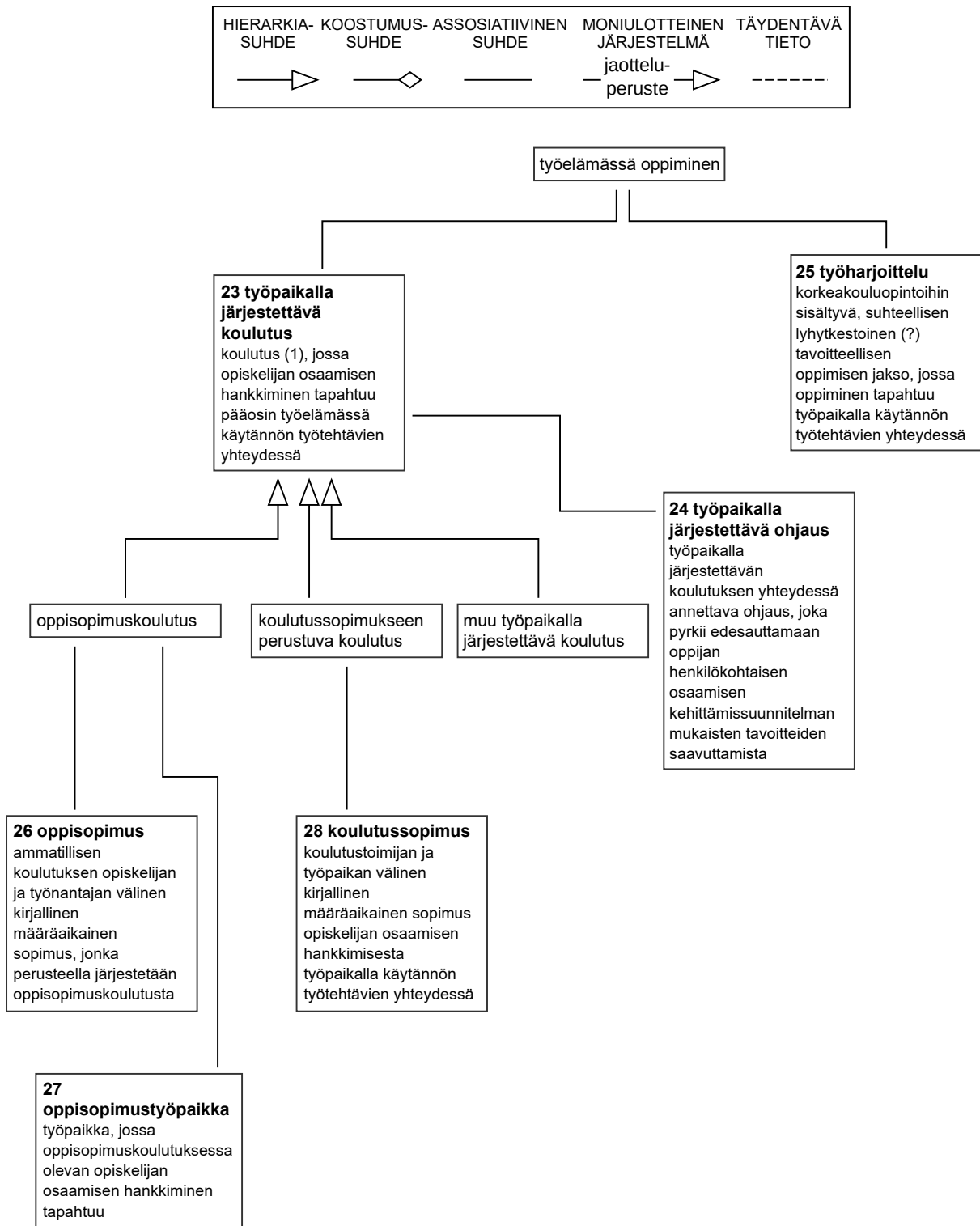
määritelmä

julkisten työllisyyspalvelujen henkilöasiakkaille tarkoitettu palvelu, jonka avulla selvitetään henkilön ammatinvalinta- ja uravaihtoehtoja osallistumalla lyhytaikaisesti *koulutukseen (2)* oppilaitoksessa

huomautus

Koulutuskokeilun tavoitteita ovat tutustuminen *koulutuksen (2)* sisältöön ja ammatin vaatimuksiin oman soveltuvuuden arvioimiseksi ja motivaation testaamiseksi sekä koulutukseen (2) hakeutumiseen liittyvän suunnitelman toteuttamiskelpoisuuden arviointi ja täsmentäminen.

Käsitteen tunnus: c72

Käsitekaavio 5. Työelämässä oppimisen muotoja.

Terminologin kysymys 26.2.2021: Onko kaavioluonnos järkevän näköinen kokonaisuus? Tarvitsisiko siihen lisätä jotain tai muuttaa siinä jotain? Tai tarvitaanko tällaista kaaviota?

KMP 3.3.2021: jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän käsitteellistäminen edellyttää erityisesti näiden termien yhdessämuotoilua siten, että taustalla EI ole nykyinen koulutusjärjestelmä ja siihen kiinnittyvät prosessit ja termit, vaan jatkuvan oppimisen mahdollistamisen kaikki toimijat ja uudet ketterämmät tavat muodostaa itselle yksilöllisempi oppimispolku.

2 Opintojen rakenneyksiköitä

29

osaamiskokonaisuus (1)

määritelmä

tutkinto, *koulutuksen* (2) oppimäärä tai niihin rinnastettava laaja opintojen kokonaisuus

huomautus

Tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annettua lakia (93/2017) sovelletaan tutkintoihin, oppimääriin ja niihin rinnastettaviin laajoihin osaamiskokonaisuuksiin, joista säädetään seuraavissa laeissa ja niiden nojalla annetuissa asetuksissa: 1) perusopetuslaki (628/1998); 2) lukiolaki (714/2018); 3) ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (531/2017); 4) tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettu laki (1215/2020); 5) ammattikorkeakoululaki (932/2014); 6) yliopistolaki (558/2009); 7) Maanpuolustuskorkeakoulusta annettu laki (1121/2008); 8) Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annettu laki (1316/2006); 9) Poliisiammattikorkeakoulusta annettu laki (1164/2013); ja 10) Pelastusopistosta annettu laki (607/2006).

Laissa 93/2017 tarkoitetut tutkinnot, oppimäärät ja muut laajat osaamiskokonaisuudet jaotellaan niiden edellyttämän *osaamisen* perusteella kahdeksaan vaatavuustasoon (tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys).

Suomen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehykseen on sijoitettu opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan ja muiden hallinnonalojen lainsäädännössä määritellyt tutkinnot ja oppimäärät. Tutkintojen ja oppimäärien lisäksi viitekehykseen on sijoitettu myös erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin koulutukset sekä muutamia muita tutkintojärjestelmän ulkopuolella olevia laajoja osaamiskokonaisuuksia eri hallinnonaloilta. Viitekehykseen sijoitettavien osaamiskokonaisuuksien tulee olla niin sanottujen säänneltyjen ammattien kelpoisuus- tai pätevyysvaatimuksena olevia opintokokonaisuuksia tai sellaisia vakiintuneita, yleisesti tunnettuja ja laajasti suoritettuja osaamiskokonaisuuksia, joiden kautta täydennetään, päivitetään tai laajennetaan aiemmin suoritettua tutkintoa tai muuta osaamista tai jotka valmistavat tutkintoon johtavaan koulutukseen tai työelämään.

Suomen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehykseen sijoitettavien osaamiskokonaisuuksien tulee olla tutkintoihin rinnastettavia tai muutoin laajoja osaamiskokonaisuuksia siten, että niiden vähimmäislaajuus on lähtökohtaisesti 30 osaamispistettä tai osaamispistettä. Muiden kriteerien täytyessä ja perustellusta syystä myös vähintään 20 osaamispisteen/opintopisteen laajuisia kokonaisuuksia voidaan esittää sijoitettavaksi viitekehykseen.

Käsitteen tunnus: c76

Käsittekaavio: [Opintojen rakenneyksiköitä](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Vrt. micro credentials (*pieni osaamiskokonaisuus*). Tälle käsitteelle tulee EU-määritelmä (Jonnalta).

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: myös amk:ien käsite

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: eurooppalainen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys 2017

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2020/tutkintojen-ja-muiden-osaamiskokonaisuuksien-viitekehys-laajenee>

Terminologin kysymys 16.3.2021: Terminologi laatinut määritelmäluonnoksen; kommentoitteko? Pitäisikö määritelmään lisätä -- "josta säädetään tietyissä laeissa ja asetuksissa"? Vai kattaako osaamiskokonaisuus-käsite muutakin kuin säädöksissä olevat opintojen kokonaisuudet, mutta lakia 93/2017 sovelletaan vain lakisääteisiin osaamiskokonaisuuksiin?

30

<ammatillinen koulutus>

tutkinnon osa

määritelmä

työelämän toimintakokonaisuuksien pohjalle rakentuva arvioitava osaamisen kokonaisuus, jollaisista ammatillinen tutkinto muodostuu

huomautus

Sanaliittoa "tutkinnon osa" käytetään eri koulutussektoreilla, mutta ammatillisessa koulutuksessa termi esiintyy tutkinnon perusteissa ja kyseessä on yo. tavalla määriteltävissä oleva käsite.

Ammatillisessa koulutuksessa tutkinnon osia ovat ammatillinen tutkinnon osa ja yhteinen tutkinnon osa. Ammatilliset tutkinnon osat puolestaan jakautuvat pakollisiin tutkinnon osiin ja valinnaisiin tutkinnon osiin.

Ammatillisessa koulutuksessa kukin tutkinnon osa suoritetaan siten, että opiskelija osoittaa osaamisen (ks. osaamisen osoittaminen) *näytössä* tai siten, että opiskelijan osaaminen tunnustetaan (ks. *osaamisen tunnustaminen*) lainsäädännössä tarkemmin määritellyllä tavalla.

Korkeakouluissa (1) ammatillisen koulutuksen tutkinnon osa -käsitettä vastaa usein käsite *opintokokonaisuus* (2). Tietojärjestelmissä sekä ammatillisen koulutuksen tutkinnon osia että korkeakoulujen opintokokonaisuuksia pidetään yhdeytyyppisinä *koulutuksina* (2). Ammatillisesta koulutuksesta poiketen korkeakouluja (1) koskevat säännökset eivät kuitenkaan määrittele käsitettä tutkinnon osa. Korkeakouluissa tutkinnon osalla voidaan siis tarkoittaa periaatteessa mitä tahansa tutkintoa itseään pienempää osaa, eli käytännössä opintokokonaisuutta tai myös yksittäistä opintojaksoa.

Ks. arviointi (1).

Vrt. käsite valmentavan koulutuksen osa.

Käsitteen tunnus: c74

Luokka: <amatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opintojen rakenneyksiköitä](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 8.1.2020: OKSAssa on "tutkinnon osan" alakäsitteiden ("amatillinen tutkinnon osa", "yhteinen tutkinnon osa") englannin vastineissa on käytetty sanaa "unit". Tulisiko myös tutkinnon osa -yläkäsitteen kohdalla käyttää pelkästään tuota unit-termimuotoa? OKSAssa on tutkinnon osan kohdalla ollut synonyymeina myös "module" ja "subunit". Poistetaanko nämä, vai merkitään epäsuositettaviksi tms.? Viittaavatko module ja subunit samaan vai eri käsitteeseen kuin unit; onko esim. subunit "tutkinnon osan osa"?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: pitää mielestäni lisätä sana preparatory. Ei toimi lain käännöksessä ilman sitä. ks esim. 50 § VET-laissa, ehdotus: Valmentavan koulutuksen osa on suoritettu... A unit of preparatory education and training is considered completed...

Terminologin kysymys 6.3.2020: Tulisiko siis ehdottaa OKSA-jaokselle, että lisättäisiin sanastoon käsite ?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Pitäisikö olla yhteinen yläkäsite tämän luvun käsitteille?

31

<korkeakoulut>

opintokokonaisuus (2)

hakusana: moduuli

määritelmä

korkeakoulututkintoon kuuluvien opintojen osa, joka muodostuu kahdesta tai useammasta yhtä tai useampaa aihepiiriä tai ongelma-aluetta käsittelevästä opintojaksosta

huomautus

Yliopistoissa opintokokonaisuuksia (2) ovat esimerkiksi tietyn alan tai monitieteiset perusopinnot, aineopinnot ja syventävät opinnot.

Ammatillisessa koulutuksessa puhutaan opintokokonaisuuksien (2) sijaan *tutkinnon osista*. Tietojärjestelmissä sekä korkeakoulujen opintokokonaisuuksia (2) että tutkinnon osia pidetään yhdeytyyppisinä *koulutuksina (2)*.

Laaja opintokokonaisuus (2) voi sisältää osinaan myös toisia opintokokonaisuuksia (2).

Vrt. lukiokoulutuksen käsite opintokokonaisuus (1).

Käsitteen tunnus: c75

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opintojen rakenneyksiköitä](#)

Lähde: OKSA_02 (c263)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys 21.9.2020: On sovittu, että sanastoon tarvitaan käsite opintokokonaisuus. OKSAssa on määritelty kaksi samannimistä käsitettä, opintokokonaisuus (1) ja opintokokonaisuus (2). Kumpaa näistä käsitteistä (vai vielä jotain kolmatta) tässä työssä tarkoitetaan?

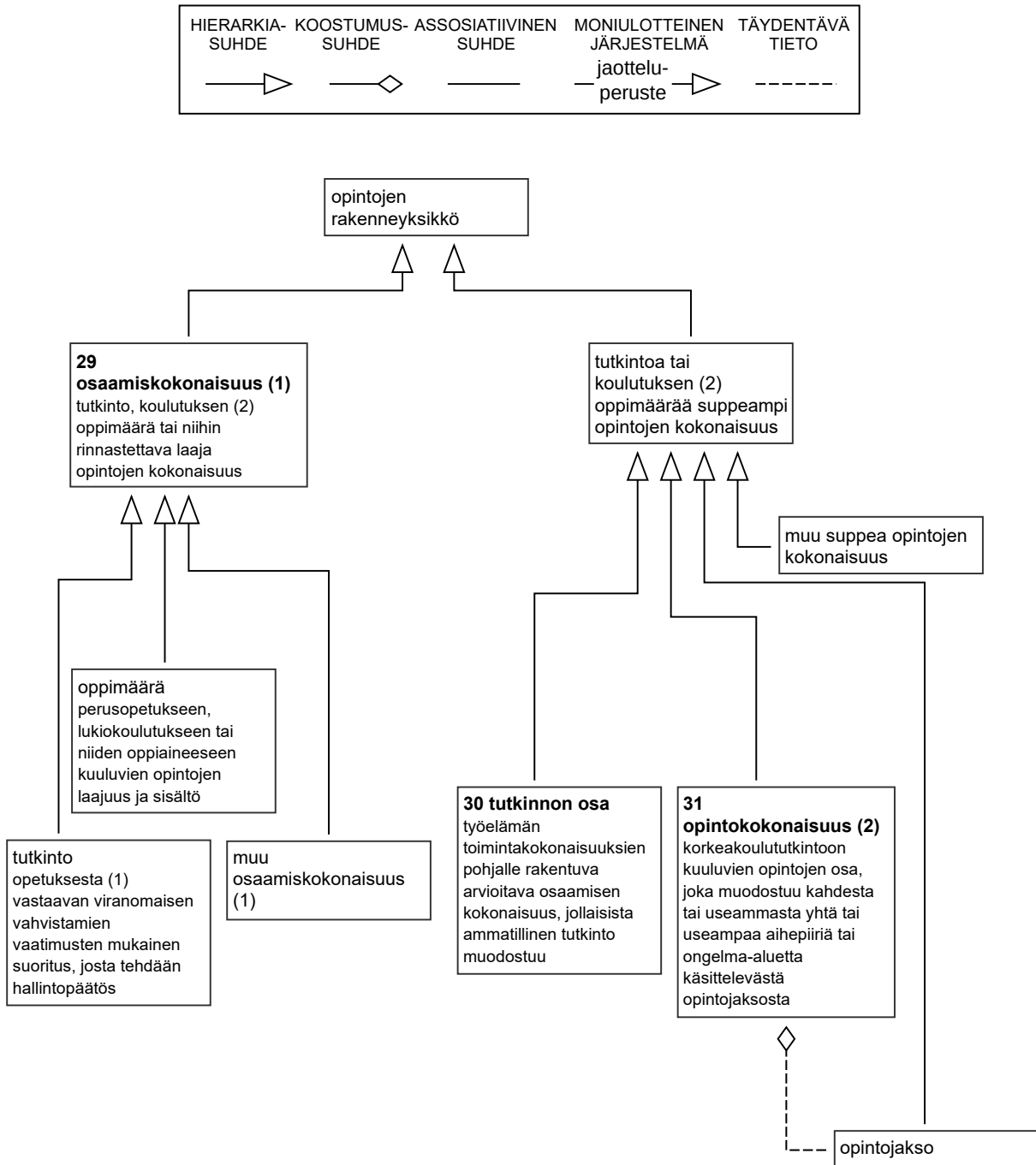
Sanastotyöryhmä 29.9.2020: työllistymissuunnitelmassa onko opintokokonaisuus-käsite? opintojen laajuus -merkityksessä?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Opintohallinnon tietojärjestelmien modifiointi -sanastossa kuvattu tietojärjestelmien kannalta

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kysymys: onko valmentavien, orientoivien ym. koulutusten sisällä vastaavia rakenneosia?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Marjut: voiko opintokokonaisuus muodostua koulutusrajat ylittäen?

Terminologin kysymys 26.2.2021: Tulisiko opintokokonaisuus-termin AMK-puolella käytettäväksi synonyymiksi merkitä osaamiskokonaisuus (2)?

Käsitekaavio 6. Opintojen rakenneyksiköitä.

KMP 3.3.2021: Työn alkaessa emme käyneet keskustelua työn tavoitteista kovin tarkasti. Jos tarkoituksena on tietojärjestelmätasolla kuvata keskeisimpiä tarvittavia termejä, niin nämä käsitteet ovat keskeisiä ja tarpeellisia, kun yksilöllistä oppimispolkua voi rakentaa itselleen erilaisista "opintojen kokonaisuuksista" koulutusasteesta riippumatta. On hyvä alku työlle, joka tärkeä.

Sanastotyöryhmä 4.3.2021: Minne kaaviossa menee ajokortin suorittaminen? Entä työvoimakoulutuksen suorittaminen?

Terminologin kysymys 19.3.2021: Miltä muokattu käsitekaavioluonnos näyttää, kuvaako se sitä kokonaisuutta joka sanastossamme on keskeistä kuvata? Mitä käsitteitä mahdollisesti puuttuu? Onko jotain liikaa (esim. käsitteitä jotka voidaan jättää pelkästään OKSAssa määriteltäviksi)?

Terminologin kysymys 19.3.2021: Entä käsitekaavion otsikko - ja koko luvun otsikko, olisiko niihin muokausehdotuksia?

3 Tutkinnon suorittaminen tai osaamisen osoittaminen

32

<amatillinen koulutus>

näyttö

määritelmä

toiminta, jossa opiskelija osoittaa käytännön työtehtäviä tekemällä, miten hyvin hän on saavuttanut ammatillisen tutkinnon perusteissa määritellyn keskeisen ammattitaidon ja osaamisen

huomautus

Ammatilliset tutkinnot (amatillinen perustutkinto, ammattitutkinto ja erikoisammattitutkinto) suoritetaan näytön avulla.

Näyttö on yhdenlaista osaamisen osoittamista.

Näyttö korvaa ammatillisen koulutuksen aikaisemmat käsitteet ammattiosaamisen näyttö ja tutkintotilaisuus.

Ks. myös osaamisen arviointi.

Käsitteen tunnus: c77

Luokka: <amatillinen koulutus>

Lähde: OKSA_02 (c1318)

<kieliversiointiin amatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

Sanastotyöryhmä 4.9.2020:

näyttö, näyttökoe

- "näyttökoe" amatillisessa vanhentunut, mutta käytössä kk:issa

- <https://coursepages.uta.fi/tiep3/paasivu/syksy-2019/nayttokoe/>

- <https://www.jyu.fi/edupsy/fi/laitokset/kat/opiskelu/metodi/nayttokoe>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

4 Opetus, ohjaus ja valmennus

33

opetus

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on [oppiminen](#)

huomautus

Opetuksella ja [kasvatuksella](#) on osin yhteneväisiä tavoitteita.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen opetus, niin että termillä education viitataan opetuksen lisäksi muun muassa [kasvatukseen](#), [koulutukseen \(1\)](#) ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: c149

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

Terminologin kommentti sanastotyöryhmälle 4.12.2020: Tämä käsite on lainattu sanastoon OKSAsa, tarvitaanko mukaan kokonaisuuteen?

Sanastotyöryhmä 15.12.2020: Voisiko opetuksen nähdä palveluna? Pohdintaa ja keskustelua täytyy jatkaa. Jos opetus olisi palvelu, niin olisiko tarve, joka palvelulla tyydytetään, oppiminen? --

Terminologin kommentti 12.2.2021: Opetus kannattanee määritellä palveluna vain siinä tapauksessa, että tultaisiin siihen tulokseen, että myös ohjaus ja valmennus määritellään palveluina.

KMP 3.3.2021: julkisen hallinnon yhteisessä sanastossa palvelutoiminta

<https://sanastot.suomi.fi/concepts/9458edd5-d15f-4b9c-b981-2178c282e0eb/concept/f8614120-26c8-3c15-a907-0839ee2a97ed>

34

ohjaus (1)

määritelmä

toiminta, jossa autetaan henkilöä selvittämään persoonallisuuttaan, motivaatiotaan ja kiinnostuksen kohteitaan ja jossa hänelle annetaan ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea, jotta hän pystyy paremmin määrittämään koulutukseen, opiskeluun tai työelämään liittyviä tavoitteitaan ja/tai saavuttamaan niitä

huomautus

Ohjaus on luonteeltaan neuvottelua, ja lopulliset päätökset tekee ohjattava itse tai alaikäisten kohdalla huoltaja.

Esim. ammatinvalinnanohjaukseen voi sisältyä testejä, joiden tuloksista ohjattava saa palautetta. Tavoitteet voivat olla ohjattavan omia tai ulkoapäin annettuja (esim. koulutuksessa opetussuunnitelman perusteissa).

Esimerkkejä ohjauksesta ovat oppilaanohjaus, opinto-ohjaus sekä [ammatinvalinta- ja uraohjaus](#).

Käsitteen tunnus: c84

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: ohjaus-käsite TEMin hallinnonalalla on jotain muuta kuin edellä oleva, OKSAssa määritelty (varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen alan) ohjaus; Kirsi-Marjalta saa lähteitä

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 21.9.2020: Mistä lähteistä kannattaa hakea tietoa ohjaus-käsitteestä (Vrt. edellä oleva OKSAn käsite [ohjaus](#))?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Mikä on olennainen ero ohjauksen ja [valmennuksen](#) välillä? Voisiko ero näkyä jo määritelmän tasolla, tai jos ei, niin se olisi hyvä kirjata huomautukseen.

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: tarve erottaa käsitteet opetus (1), ohjaus (1) ja valmennus

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: entä mentorointi, onko ohjauksen yksi muoto?

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: ohjauksessa kiinnostus kohdistuu ohjattavan ominaisuuksiin, motivaatioon, kiinnostuksen kohteisiin...

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: tästä eroa tieto- ja neuvontapalveluihin

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: pitääkö tässä sanastossa määriteltävän ohjaus-käsitteen kattaa myös perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen ohjaus?

Lifelong Guidance Policy Development Glossary: "Help for individuals to make choices about education, training and employment"

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Onko ohjaus syytä rajata tässä sanastossa vain "koulutukseen, opiskeluun ja työelämään"?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Määritelmää muokattu viime kokouksessa keskustellun perusteella. Miten muokattava edelleen?

35

<varhaiskasvatus, opetus ja koulutus>

ohjaus (2); opintojen ohjaus <lukiokoulutus>

määritelmä

[varhaiskasvatuksen](#) ja [koulutuksen](#) (1) yhteydessä tapahtuva, vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jossa oppijan lähtökohdat huomioon ottaen annetaan oppijalle ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea tavoitteiden saavuttamiseksi

huomautus

Ohjausta voidaan antaa eri [oppimisympäristöissä](#). Ohjaus voi olla toteutettu ajasta ja paikasta riippumatta.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan lasten tulee saada [oppimiseensa](#) henkilöstön ohjausta ja tukea.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan jokaisen opettajan tehtävänä on ohjata tukea tarvitsevaa oppilasta koulunkäynnissä ja eri oppiaineiden opiskelussa.

Perusopetuksessa ohjaus liittyy kaikkiin opetustilanteisiin, oppiaineisiin ja oppilaille annettavaan arviointipalautteeseen. Ohjauksen tavoitteena on, että tukea tarvitsevan oppilaan itseluottamus, itsearviointi- ja oppimaan oppimisen taidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat.

Lukiokoulutuksessa käytetään termiä opintojen ohjaus. Sillä tarkoitetaan lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavalle opiskelijalle opinto-ohjauksen lisäksi annettavaa henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan opiskelijalla on oikeus saada [opetusta](#) (1) ja ohjausta.

Vrt. oppilaanohjaus, opinto-ohjaus.

Käsitteen tunnus: c83

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Lähde: OKSA_02 (c1637)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken> <varhaiskasvatus englanti kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Tarvitaanko tätä käsitettä Jatkuvan oppimisen sanastossa?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Jos tämä käsite jätetään pois, [työpaikalla järjestettävän ohjauksen](#) huomautukseen täytyy sisällyttää tämän käsitteen määritelmä. -> Riina 4.12.2020: sisällytetty

36

<työ- ja elinkeinoviranomaisten toiminta>

valmennus

määritelmä

työ- ja elinkeinoviranomaisen toiminta, jonka tarkoituksena on kehittää henkilöasiakkaan tietoja, taitoja ja käyttäytymistä, jotta hän pystyy saavuttamaan työelämää koskevia tavoitteitaan

huomautus

Valmennusta annetaan esimerkiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) mainittuina palvelutuotteina. Työ- ja elinkeinoviranomaisen tarjoamissa valmennuksissa henkilöasiakas voi hakea ohjatusti työtä (työnhakuvalmennus), suunnitella omaa työuraansa (uravalmennus) tai kehittää valmiuksiaan toimia työelämässä (työhönvalmennus).

Käsitteen tunnus: c108

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

Kielitoimiston sanakirja: valmentaa = harjoittaa t. ohjata jkta t. joitakuuta tavoitteellisesti

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Mikä on valmennuksen ja ohjauksen (2) välinen olennainen ero? Tällä hetkellä sitä on hankala hahmottaa. Ohjauksen alustava luonnosmääritelmä on "toiminta, jossa henkilön lähtökohdat huomioon ottaen annetaan hänelle *ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea* tavoitteiden saavuttamiseksi", ja esim. TE-palvelujen verkkosivustolla uravalmennusta on kuvattu "Uravalmennuksessa saat *tietoa, neuvontaa, ohjausta ja tukea* ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojesi selkiyttämiseen, koulutukseen hakeutumiseen ja työelämävalmiuksien kehittämiseen". Näiden perusteella käsitteiden sisältö vaikuttaa varsin samankaltaiselta... Mikä on näiden käsitteiden välinen olennainen ero?

Lifelong Guidance Policy Development Glossary: "A process designed to focus on skill development and behaviour change to deliver improved performance. Coaching is usually delivered one-to-one."

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Onko valmennus syytä (tai asiasisällöllisesti oikein) rajata tässä sanastossa vain "työelämään liittyviin" tavoitteisiin?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Määritelmää ja huomautusta muokattu viime kokouksessa keskustellun perusteella. Miten muokattava edelleen?

Sanastotyöryhmä 15.12.2020: Kirsi-Marjan määritelmäehdotus ("työ- ja elinkeinoviranomaisen palvelu, jossa henkilöasiakas hakee ohjatusti työtä, suunnittelee omaa työuraansa tai kehittää valmiuksiaan toimia työelämässä") tulee lainsäädännön perusteluista. Jos määriteltäisiin näin, niin termiä pitäisi tarkentaa (x-valmennus).

KMP 3.3.2021: Lisäys: Työmarkkinorille luotiin erityisesti työllisyyspalvelujen tuoteluokka valmennukset, jonka yleinen luokkakuvaukseen kirjoitettiin näin: Valmennuksen tavoitteena on auttaa valmennettavaa saavuttamaan tavoitteensa ja lisäämään osaamistaan tietyssä aiheessa ohjaamalla valmennettavan toimintaa käytännössä. Valmennus voi olla yksilö- tai ryhmävalmennusta tai näiden yhdistelmä. Valmennuksia ovat esimerkiksi työnhaku- ja uravalmennus, uudelleensijoittumisvalmennus, työhönvalmennus, pääsykokeisiin ja ylioppilaskirjoituksiin valmentaminen tai nuorten työpajatoiminta.

Terminologin kysymys 19.3.2021: Kirsi-Marjan vinkkaamaa Työmarkkinatorin kuvausta mukailleen voitaisiin määritellä valmennus: "työ- ja elinkeinoviranomaisen toiminta, jonka tavoitteena on auttaa henkilöasiakasta saavuttamaan tavoitteensa ja lisäämään osaamistaan tietyssä aiheessa ohjaamalla henkilöasiakkaan toimintaa käytännössä".

Terminologin kysymys 19.3.2021: Mitä mieltä olette tällaisesta määritelmästä? Miten laaja tai suppea näkökulma käsitteeseen otetaan tässä sanastossa, onko valmennuksen tarkoitus kattaa myös esim. pääsykokeisiin valmennus? Lisäksi itseäni pohdituttaa, että määritelmässä on mainittu ohjaaminen. Onko ohjaaminen sama kuin ohjaus, ja onko ohjaus aina osa valmennusta, ts. onko niin, että valmennus toteutetaan aina käyttämällä mm. ohjausta?

37

elinikäinen ohjaus

määritelmä

tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen avulla toteutettavien toimintojen kokonaisuus, joiden avulla kansalaiset voivat elämänsä eri vaiheissa tehdä omaa elämää, opiskelua sekä työtä koskevia suunnitelmia ja päätöksiä

huomautus

Elinikäinen ohjauksen kokonaisuuteen voidaan katsoa kuuluvan perusopetuksen oppilaanohjaus, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opinto-ohjaus ja MIKÄ KAIKKI MUU.

Käsitteen tunnus: c87

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: EU-konteksti

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Ovatko tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut (TNO) elinikäisestä ohjauksesta erillinen käsite? Vai liittyvätkö TNO-palvelut aina nimenomaan elinikäiseen ohjaukseen?

LLGP_glossary: Lifelong guidance = A range of activities that enables citizens of any age and at any point in their lives to identify their capacities, competences and interests, to make educational, training and occupational decisions and to manage their individual life paths in learning, work and other settings in which these capacities and competences are learned and/or used.

LLGP_glossary: COMMENT: This is an approach to guidance which does not see it as a one-off or single point in time activity. It argues for guidance to be delivered proactively and not just at transition points and refers to guidance activity undertaken throughout life (i.e. at any lifestage) and that takes a lifelong perspective (i.e. from early in school and throughout both working and non-working life).

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Miten määritelmää ja huomautusta muokattava? Viime kokouksessa puhuttiin, että elinikäinen ohjaus voisi olla palvelujen kokonaisuus, mutta toisaalta se voisi kai olla TNO-palvelujen avulla toteutettavien toimintojen kokonaisuus? Kumpi näkökulma on toimivampi tässä sanastossa?

KMP 3.3.2021: tarvitaanko tätä termiä ohjaus-termin lisäksi? Oma näkemys, että ei. Ratkaistava siis, kumpi jää ja miten määritellään

38

ammatinvalinta- ja uraohjaus

määritelmä

työ- ja elinkeinopalvelujen tarjoama palvelu, jonka tarkoituksena on auttaa TE-toimiston henkilöasiakasta ammatinvalinnassa, ammatillisessa kehittämisessä, työelämään sijoittumisessa ja elinikäisessä oppimisessa

huomautus

Ammatinvalinta- ja uraohjauksen tavoitteena on auttaa asiakasta tunnistamaan edellytyksiään ja ammatillisia tavoitteitaan, arvioimaan niitä suhteessa työelämään ja koulutusmahdollisuuksiin sekä tekemään tämän perusteella työuraansa liittyviä tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

Käsitteen tunnus: c152

Käsitekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

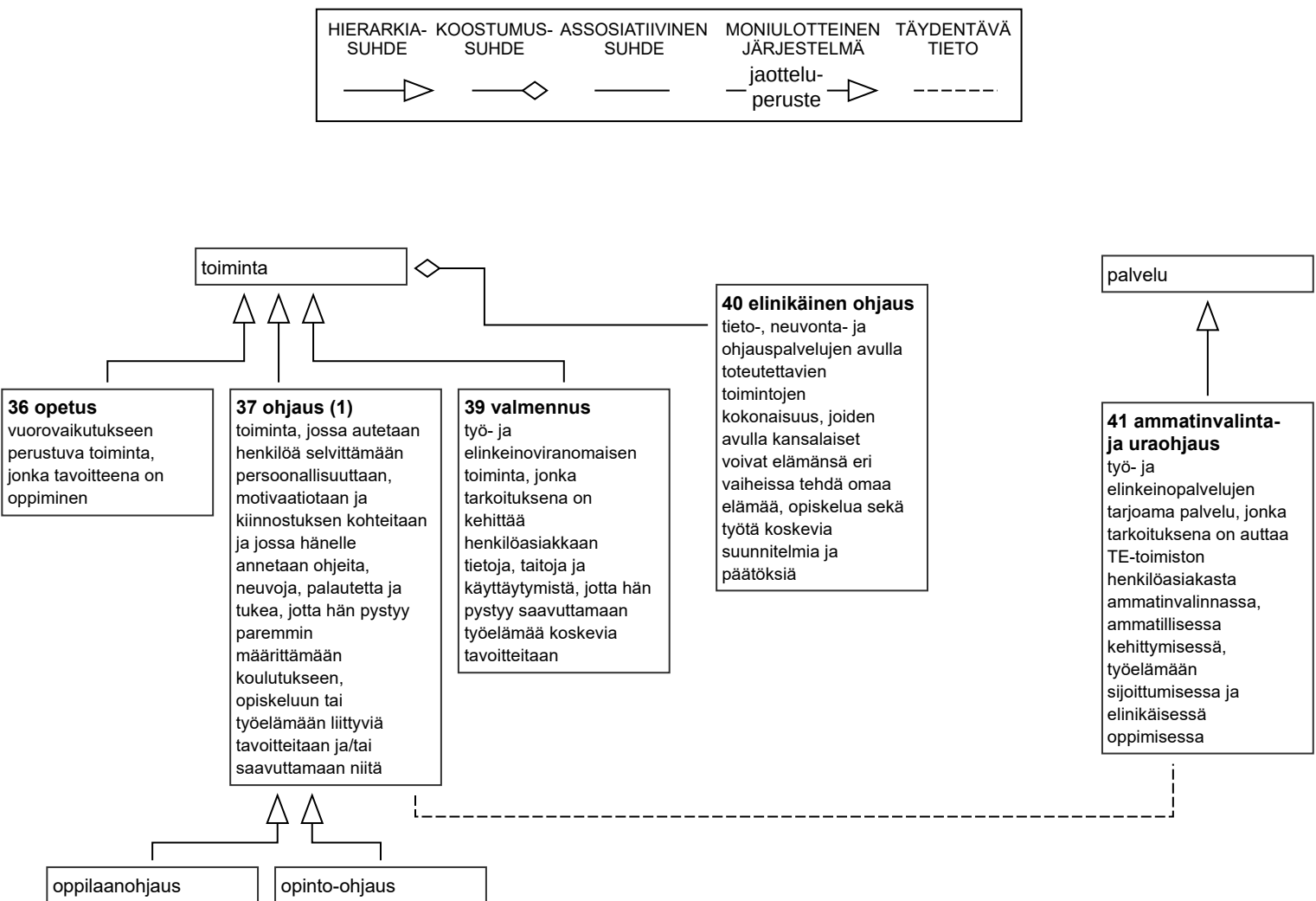
TainaR: TE-hallinnossa ei eroteta ammatinvalinnanohjausta ja uraohjausta, joten mielestämme se pitäisi olla tuossa sanastossa yhtenäisenäkin terminä kuvaten TE-toimiston ammatinvalinta- ja uraohjausta.

Ammatinvalinta- ja uraohjauksella tuetaan TE-toimiston henkilöasiakasta ammatinvalinnassa, ammatillisessa kehittämisessä, työelämään sijoittumisessa ja elinikäisessä oppimisessa. Tavoitteena on auttaa asiakasta tunnistamaan edellytyksiään ja ammatillisia tavoitteitaan, arvioimaan niitä suhteessa työelämään ja koulutusmahdollisuuksiin sekä tekemään tämän perusteella työuraansa liittyviä tarkoituksenmukaisia ratkaisuja. Henkilön ei tarvitse olla työnhakijana käyttääkseen palvelua. Ammatinvalinta- ja uraohjauksella tarkoitetaan TE-toimistojen psykologien tarjoamaa ammatinvalinta- ja urasuunnittelupalvelua. Ohjauksen tavoitteena on asiakkaan työllistyvyyden tukeminen, jotta työllistyminen olisi myöhemmin mahdollista. TE-toimiston psykologi arvioi tarvittaessa myös ammatillisen kuntoutuksen edellytyksiä ja ohjaa asiakkaan sopivalle kuntoutuspolulle, jos siirtyminen suoraan koulutukseen tai työmarkkinoille ei ole realistista. (konsultoitu avopsykologeja tämän määrittelyn osalta)

KMP: lain perustelutekstissä: Ammatinvalinta ja urasuunnittelupalvelu, ammatillisen kuntoutuksen palvelu ja koulutus- ja ammattitietopalvelu ehdotetaan yhdistettäväksi ammatinvalinta- ja uraohjaukseksi, jolla tuettaisiin henkilöasiakasta ammatinvalinnassa, ammatillisessa kehittämisessä, työelämään sijoittumisessa ja elinikäisessä oppimisessa. Ei siis ole vain psykologien tuottama palvelu.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 12.2.2021: Ovatko käsitteen tiedot (määritelmä ja huomautus) nyt ok?

KMP: LISÄYS 3.3.2021 Synonyymiksi urasuunnittelun ohjaus

Käsittekaavio 7. Opetus, ohjaus ja valmennus.

Terminologin kysymys sanastoryöryhmälle 7.12.2020: Nähdäänkö oppilaanohjaus, opinto-ohjaus ja ammatinvalinta- ja uraohjaus toimintana (= ohjaus-toiminnan alakäsitteinä) vaiko palveluina? Vai jotkut noista toimintana ja jotkut palveluina?

KMP, joulukuun 2020: eivätkös nämä ole käsittepiirteittäin kaikki palveluja, kuten myös koulutus? Koulutus pedagoginen palvelu ja muut muita asiakkaan elämäntilanteessa (oppija, työnhakija, työssä jne.) häntä jatkuvassa oppimisessaan tukevia palveluja?

5 Henkilön rooleja jatkuvassa oppimisessa

39

oppija

määritelmä

henkilö, joka osallistuu *varhaiskasvatukseen* tai *koulutukseen (1)* tai on eri tavoin hakeutumassa tai hakeutunut siihen elämän eri vaiheissa

huomautus

Käsite oppija on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi, oppilas, opiskelija ja hakija.

Ruotsin inlärare on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi (ruots. barn inom småbarnspedagogik), oppilas (ruots. elev) ja opiskelija (ruots. student). Mikäli oppija-termillä viitataan koulutukseen hakeutuvaan tai hakevaan henkilöön, ruotsin vastineena käytetään termiä sökande (3).

Ks. myös hakeutuminen, esiopetukseen ilmoittautuminen, kouluun ilmoittautuminen, haku painotettuun opetukseen, koulutukseen hakeminen.

Käsitteen tunnus: c80

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_02 (c221)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

40

opettaja

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on *opettaminen*

huomautus

Eri *koulutusasteilla* opettajille asetetaan erilaisia kelpoisuusvaatimuksia (vrt. *kelpoisuus*).

Julkisessa *koulutusjärjestelmässä* opettajat toimivat virkavastuulla.

Käsitteen tunnus: c78

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

41

kouluttaja

määritelmä

opettaja, joka opettaa lyhyissä, muun kun julkisen hallinnon järjestämissä (???) koulutuksissa (2)

huomautus

Käsitteen tunnus: c79

Terminologin kysymys 26.2.2021: Miten sanastossamme ajatellaan käsitteiden opettaja ja kouluttaja välinen suhde? Onko kouluttaja aina yhdentyypinen opettaja ("henkilö jonka tehtävänä on opettaminen")?

42

ohjaaja

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on antaa *ohjausta (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c82

Terminologin kysymys 26.2.2021: Mistä näkökulmasta määritellään? Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

43

työpaikkaohjaaja; vastuullinen työpaikkaohjaaja <ammattillisesta koulutuksesta annetussa laissa 531/2017>

ei: työpaikkakouluttaja (vanhentunut)

hakusana: ohjausosaaminen

määritelmä

koulutussopimuksessa tai oppisopimuksessa sovittu, koulutustyöpaikkaa edustava henkilö, jonka vastuulla on antaa opiskelijalle *työpaikalla järjestettävää ohjausta*

huomautus

Työpaikkaohjaaja nimetään opiskelijan henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa, ja tieto työpaikkaohjaajasta kirjataan koulutussopimukseen tai oppisopimukseen.

Työpaikkaohjaajan tulee olla ammattitaidoltaan, koulutukseltaan tai työkokemukseltaan pätevä, eli hänellä tulee olla nk. ohjausosaamista. Myös muut työpaikan henkilöt voivat ohjata opiskelijaa osaamisen hankkimisessa, mutta tehtävään nimetyllä nk. vastuullisella työpaikkaohjaajalla on sovittuja vastuutehtäviä.

Työpaikkaohjaajan tehtävänä voi olla esimerkiksi huolehtia opiskelijan perehdytyksestä, osallistua koulutussopimuksen tai oppisopimuksen ja näytön suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin, ohjata opiskelijaa tavoitteellisesti henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaan sekä antaa palautetta opiskelijan osaamisen kehittämisestä.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c81

Lähde: Tyop_jarj_koul_san_2019 (pdt26)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

6 Oppiminen

Tästä sanastoluvusta on jätetty pois käsitteet formaali oppiminen, non-formaali oppiminen ja informaali oppiminen. Ne tullaan määrittelemään myöhemmin opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta laadittavassa Opetus- ja koulutussanastossa (OKSA) (?).

44

oppiminen

hakusana: oppimaan oppiminen

määritelmä

prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä

huomautus

Eryityisesti *varhaiskasvatuksessa* ja perusopetuksessa painottuu oppimaan oppiminen, joka voidaan määritellä prosessiksi, joka edistää yksilön kykyä omaksua uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä.

Käsitteen tunnus: c88

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_02 (c118)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

45

elinikäinen oppiminen

määritelmä

oppiminen, joka jatkuu ihmisen koko eliniän

huomautus

Elinikäisen oppimisen käsitteellä halutaan korostaa, että oppimista tapahtuu myös muulloin kuin esimerkiksi perusopetuksen aikana tai henkilön ensimmäiseen tutkintoon tähtäävässä *koulutuksessa (1)*. Elinikäinen oppiminen alkaa jo ennen oppivelvollisuutta ja jatkuu termin mukaisesti elämänkaaren loppuun saakka.

Elinikäistä oppimista tapahtuu paitsi erilaisissa *koulutuksissa (2)*, myös kaikissa arjen ja työn tilanteissa.

Käsitteen tunnus: c89

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_02 (c753)

Terminologin kommentti 21.9.2020: Käsitteen tiedot ovat peräisin OKSAn 1. laitoksesta.

Totti Tuhkanen, TY, 8/2020: Vrt. <https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/vaitos/elinikaisten-oppimisen-politiikassa-maaritellaan-kasitys-vaadittavasta>

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: elinikäinen oppiminen: kansallisessa kielenkäytössä siirretty jatkuvaan oppimiseen, mutta EU-kielenkäytössä elinikäinen oppiminen edelleen voimissaan

Terminologin kysymys jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmälle 21.9.2020: Pidetäänkö tämä käsite tässä sanastossa, vai riittääkö että on OKSAssa? Jos pidetään, miten tietoja muokattava?

46

jatkuva oppiminen

määritelmä

oppiminen, jossa yksilö omaksuu tietoja ja taitoja, jotka ovat hyödyllisiä tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa

huomautus

Jatkuvaa oppimista voi tapahtua esimerkiksi jatkuvan opiskelun kautta. Jatkuvalla opiskelulla tarkoitetaan opiskelua, jonka tarkoituksena on hankkia tietoja ja taitoja, joita tarvitaan tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa.

Jatkuva oppiminen -käsite on lähes synonyyminen käsitteen **elinikäinen oppiminen** kanssa. Käsite ja termi jatkuva oppiminen on otettu käyttöön muutoksenhallinnan tueksi.

Käsitteen tunnus: c90

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_01 (c1639)

OKSA-jaos 30.8.2019: Onko yläkäsite **oppiminen** (prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttavaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä) vai **opiskelu** (toiminta, jossa henkilö käyttää aikaa ja tietoista huomiota uusien tietojen tai taitojen omaksumiseen tai osaamisen kartuttamiseen)?

OKSA-jaos 30.8.2019: elinikäinen oppiminen vs. jatkuva oppiminen, eroja:

- subjektin aktiivisuus
- yksilön kyky hankkia osaamista
- työelämässä tarvittava osaaminen vs. (myös) yleissivistävyys?

OKM:n määritelmä (verkkosivuilta): Jatkuvalla oppimisella tarkoitetaan osaamisen kehittämistä ja uudistamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Sillä vastataan mm. uudelleen- ja täydennyskoulutustarpeisiin, joita teknologian kehitys ja työn murros tuo.

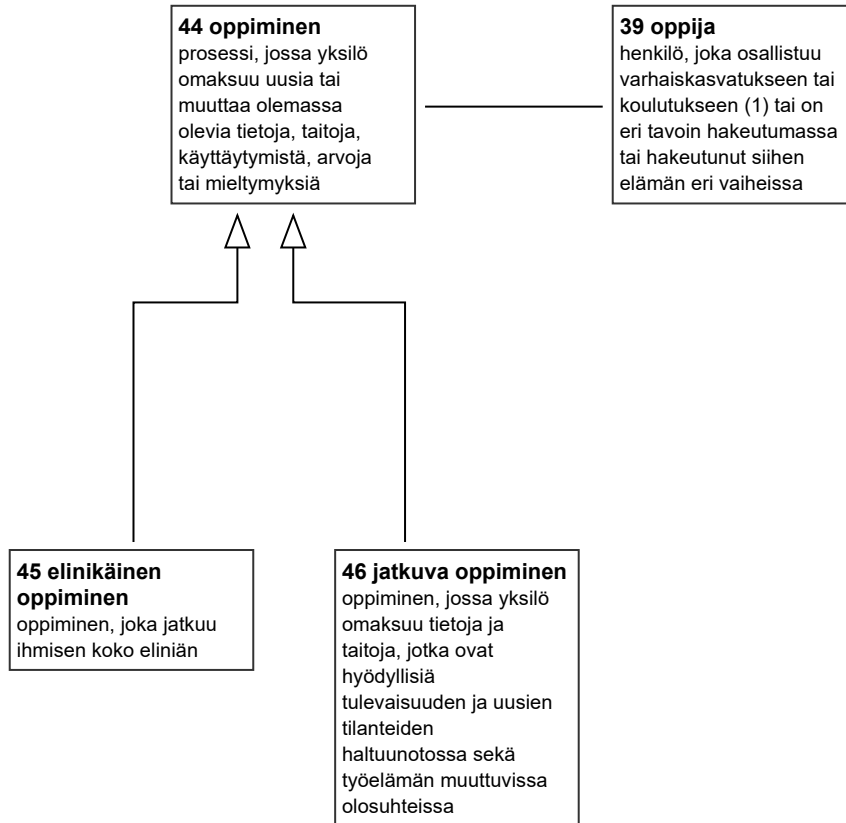
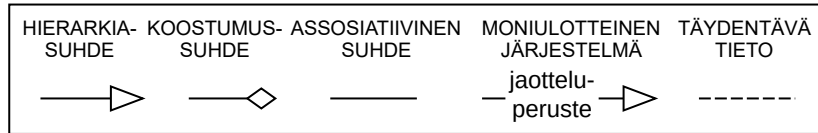
Sitra: <https://media.sitra.fi/2019/05/27150539/jatkuvan-oppimisen-rakenteita-maailmalla.pdf>

Seija Rasku 9.9.2019: Alla on tämänhetkisen luonnosversion määritelmää [EU-kontekstista]. Mitään lopullista ja hyväksyttyä ei vielä ole: "*Continuous learning complements and updates the concept of life-long learning by emphasizing continuity, permeability, accumulation, multiple and seamless transitions in education and training as with an aim to ensure continuous learning paths throughout the lifespan. Concept of continuous learning urges more proactive roles from individual learners, society and employers, with an aim to empower, guide and motivate people to reach their potentials both in employment and as citizens throughout their lives. Systemic and strategic policymaking is required to ensure that education and training systems are open, future-oriented and consistent with the aims of continuous learning. Continuous learning approaches should cover all levels and forms of education from early childhood to post-retirement age, support individual choices, skills anticipation, aim to empower and generate motivation to learn. Coordination with other relevant policy sectors is imperative for successful continuous learning systems.*"

Kirsi-Marja Putkonen 12.9.2019: Jos elinikäinen oppiminen on yksilön prosessi, niin millä vastaavalla käsitteellä kuvataan yksilöiden muodostamien yhteisöjen oppimista? Oppivasta organisaatiosta puhuttiin viime vuosikymmeninä, ennen globaalia käsitystä yhteisestä maapallosta. Kun "noustaan tarpeeksi ylös" ja havainnoidaan koululuokkia, työyhteisöjä, kuntia ja kaupunkeja, valtioneuvostoa, Suomea ja maapalloa niin voisiko yhteisöjen oppimista kuvata käsitteellä jatkuva oppiminen? Se olisi siis oppivien yksilöiden yhdessä yhteisön tasolla tuottamaa. Ja kun tähän yhtälöön lisätään vielä tekoäly, niin saadaan kuvattua jotain sellaista, jota ei ole vielä määritetty. Ja tarpeeksi kokonaisvaltaisesti.

Terminologin kysymys 12.9.2019: Onko tarpeen muokata tämän käsitteen tietoja, jotta saadaan tehtyä riittävä ero käsitteeseen elinikäinen oppiminen (jos ero on tarpeen tehdä)?

Totti Tuhkanen 4.9.2020: Jatkuvan ja elinikäisen oppimisen laajahko käsitteanalyysi (väitös) <https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/vaitos/elinikaaisen-oppimisen-politiikassa-maaritellaan-kasitys-vaadittavasta>

Käsittekaavio 8. Oppiminen.

7 Osaaminen

47

osaaminen

määritelmä

tietojen ja *taitojen* kokonaisuus

huomautus

Osaamiseen sisältyy *henkilön (1)* tiedot, taidot, käyttäytyminen, arvot ja mieltymykset.

Henkilön (1) osaaminen kehittyy koulutuksesta, työkokemuksesta ja *vapaa-ajan toiminnasta*.

Työmarkkinatorissa osaamista kuvataan ESCO-luokituksen taidot/osaaminen-kokonaisuuden (skills and competences) mukaisilla tiedoilla.

Käsitteen tiedot perustuvat Työllisyyspalvelujen sanaston 9/2020 luonnoksen tietoihin.

Käsitteen tunnus: c95

Käsittekaavio: [Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID11)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: "competence: ability to apply learning outcomes adequately in a defined context (education, work, personal or professional development). or ability to use knowledge, skills and personal, social and/or methodological abilities, in work or study situations and in professional and personal development."

https://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdfhttps://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdf

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Vrt. OKSAn oppimistulokset-käsitteeseen

Terminologin kysymys 22.9.2020: Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: olisi perusteltua pitää tämä Jatkuvan oppimisen sanastossa, tähän liittyy paljon eri näkökulmia / tapoja nähdä

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: formaalissa koulutuksessa mukana myös arvot, asenteet, tahto jne...?

Terminologi Mari Suhonen / Sanastokeskus 12.11.2020: Millä aikataululla käsittelette osaaminen-käsitettä jatkuvan oppimisen sanastossa? Mun pitää nyt valmistella osaamista valtionavustussanastoon, ja siinä halutaan erilainen määritelmä kuin työllisyyspalvelujen sanastossa (ei taitoja ja tietoja). Tämänhetkinen ehdotus on: "henkilön valmius suoriutua erilaisista tehtävistä ja rooleista". Onko tämä liian kapea näkökulma?

Riina-terminologin muistiinpano itselleen 12.11.2020: Kun jatkuvassa oppimisessä päästään tähän käsitteeseen, kysy Marilta valtionavustussanaston määritelmää, niin voi verrata/yhtenäistää/kommentoida.

48

todennettu osaaminen; sertifioitu osaaminen

määritelmä

osaaminen, jonka hankkimisesta on annettu todistus (???)

huomautus

Todennettua osaamista voi sisältyä esimerkiksi yksittäiseen opintosuoritukseen, josta suorittaja on saanut todistuksen, tai kokonaiseen tutkintoon, jonka suorittamisesta suorittaja on saanut todistuksen.

Vain todennettu osaaminen voidaan tunnustaa (ks. *osaamisen tunnustaminen*).

Käsitteen tunnus: c96

Käsittekaavio: [Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

Sanastotyöryhmä 4.3.2021: onko tämä lähikäsite käsitteelle osaamisen tunnustaminen?

Sanastotyöryhmä 4.3.2021: OKM:stä TOR-osaajilta vinkkejä!

Terminologin kysymys 19.3.2021: Kommentoitteko määritelmäluonnosta ja huomautusluonnoksia?

49

osaamisen tunnistaminen

määritelmä

toimenpide, jossa henkilön esittämien asiakirjojen ja muiden mahdollisten selvitysten perusteella selvitetään henkilön *osaaminen* sekä muut lähtökohdat suhteessa asetettuun tavoitteeseen

huomautus

Osaamisen tunnistamista voi tehdä esimerkiksi koulutustoimija, TE-palvelu, työnantajaorganisaatio tai pätevyystodistuksista rekisteriä pitävä toimija.

identification of prior learning: Englannin termi identification of prior learning on peräisin Euroopan unionin teksteistä, mutta nykyisin sitä käytetään laajemminkin. Termin ilmaus ”prior learning” ei viittaa siihen, että tunnistettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen *koulutuksen (2)* aloittamista, vaan siihen, että osaaminen on aina hankittu ennen tunnistamistoimenpidettä.

Käsite vastaa sisällöllisesti osittain Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen osaamisen tunnistaminen -käsitettä. Määritelmää ja huomautuksia on muokattu. Luettu 16.3.2021.
<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c628>

Ks. myös *osaamisen tunnustaminen*.

Käsittekaavio: [Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

50

osaamisen tunnustaminen

mieluummin kuin: aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen <opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla>; AHOT <opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla>; ahotointi <opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla>

määritelmä

toimenpide, jossa henkilön *osaamisen* todetaan täyttävän *tutkinnon* tai *tutkinnon osan* vaatimukset tai antavan henkilölle tietyn rekisteröitävän pätevyyden

huomautus

Osaamisen tunnustamista voi tehdä esimerkiksi koulutustoimija, TE-palvelu, työnantajaorganisaatio tai pätevyystodistuksista rekisteriä pitävä toimija.

Hankittu osaaminen tulee todentaa, mikä voi tapahtua esimerkiksi opiskelijan esittämällä todistuksella.

aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen; AHOT; ahotointi: Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla käytetään myös termimuotoa aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen. Se on sanastossa merkitty epäsuositettavaksi muodoksi, koska siitä saattaa syntyä virheellinen mielikuva, että tunnustettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen koulutuksen (2) aloittamista. (Osaaminen on kuitenkin aina hankittu ennen tunnustamistoimenpidettä.)

erkännande av tidigare förvärvad kompetens: Ruotsin sana kompetens (ilmauksessa ”tidigare förvärvad kompetens”) viittaa yksittäiseen taitoon. Taito-käsite on suppeampi kuin käsite osaaminen.

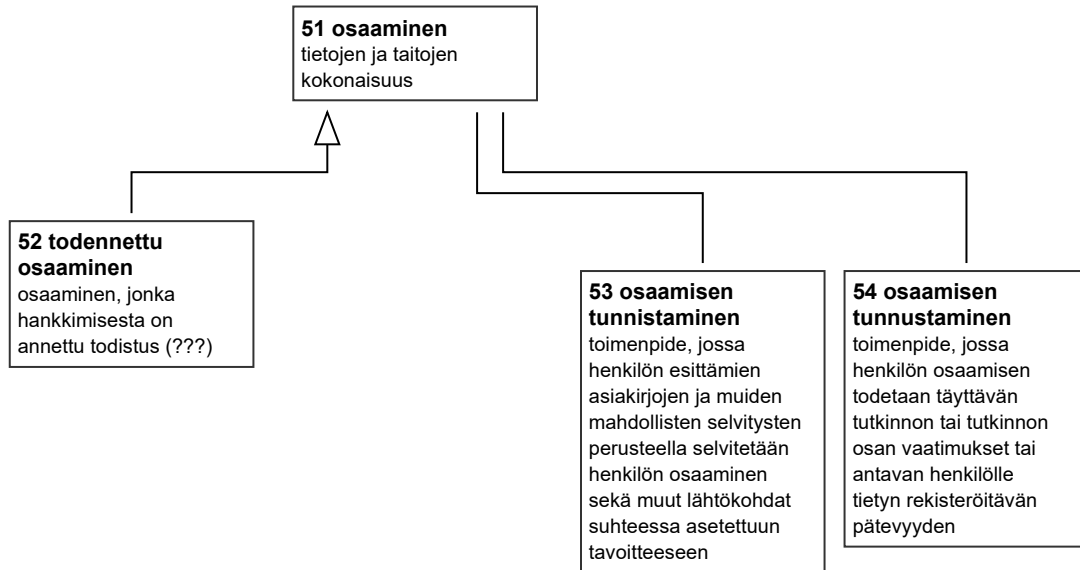
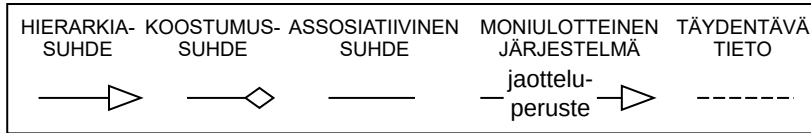
recognition of prior learning, accreditation of prior learning (2): Englannin termit recognition of prior learning ja accreditation of prior learning (2) ovat peräisin Euroopan unionin teksteistä, mutta nykyisin niitä käytetään laajemminkin. Termien ilmaus ”prior learning” ei viittaa siihen, että tunnustettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen *koulutuksen (2)* aloittamista, vaan siihen, että osaaminen on aina hankittu ennen tunnustamistoimenpidettä.

Käsite vastaa sisällöllisesti osittain Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen osaamisen tunnistaminen -käsitettä. Määritelmää ja huomautuksia on muokattu. Luettu 16.3.2021.
<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c629>

Ks. myös *todennettu osaaminen*.

Käsitteen tunnus: c629

Käsittekaavio: [Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

Käsitekaavio 9. Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.

8 Luokitteluja

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: ammattiala, koulutusala, osaamisala, toimiala: kaksi ensimmäistä perinteisiä; kolmas ammatillisessa

51

koulutusala

määritelmä

luokka, jollaisiin *koulutusjärjestelmän* mukaiset *koulutukset (2)* jaotellaan sen perusteella, miten ne sijoittuvat tieteen, yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Koulutusosaluokittelua käytetään koulutusten (2) suunnitteluun, seurantaan ja säätelyyn.

Opetushallinnon Koulutusala 2002 -luokittelun mukaisia koulutusaloja ovat esimerkiksi kulttuuriala sekä tekniikan ja liikenteen ala.

Koulutusosaluokitteluja on tällä hetkellä (kesäkuu 2013) neljä: opetushallinnon Koulutusala 2002- ja Opintoala 1995 -luokittelut, ISCED-luokittelu sekä Tilastokeskuksen koulutusosaluokittelu.

Käsitteen tunnus: c97

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Lähde: OKSA_02 (c128)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

52

ammattiala

määritelmä

ammatteja koskeva luokittelu, joka kuvaa ammattien sijoittumista yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Ammattialoja ovat esimerkiksi elektroniikka, sähköteollisuus ja kauneudenhoitoala.

Käsitteen tunnus: c98

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Totti Tuhkanen 2.9.2020: On OKSAssa; pitääkö päivittää ilmaisuvoimaisemmaksi?

53

<amatillinen koulutus>

osaamisala

ei: koulutusohjelma (1) (vanhentunut)

määritelmä

itsenäiseen työelämän toimintakokonaisuuteen liittyvä suuntautuminen ammatillisen tutkinnon sisällä

huomautus

Esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan ammatillisessa perustutkinnossa osaamisalana voivat olla lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen osaamisala tai vammaistyön osaamisala.

Käsitteen tunnus: c99

Luokka: <amatillinen koulutus>

Lähde: OKSA_02 (c299)

<kieliversiointiin jos OPH>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSasta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

54

toimiala

huomautus

Käsitteen tunnus: c100

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Tarvitaan määritellä.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Mistä näkökulmasta määritellään? Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

55

osaamislukitus

huomautus

Käsitteen tunnus: c101

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: • yläkäsite joka voitaisiin määritellä • esim. escon taitopilari

9 Todistus

56

todistus

määritelmä

asiakirja, joka todistaa *opetukseen (1)* tai *koulutukseen (1)* osallistumisesta, *koulutuksen (2)*, tutkinnon, oppimäärän tai *näytön* suorittamisesta, oppimisen tai opintojen etenemisestä tai muusta *oppijan* koulutusprosessiin liittyvästä tapahtumasta tai seikasta

huomautus

Esiopetuksessa käytettävä todistustyyppi on lukuvuoden päätteeksi annettava esiopetuksen osallistumistodistus.

Perusopetuksessa käytettävät todistustyypit ovat lukuvuositolodistus, välitolodistus, päättötolodistus ja erotodistus sekä erityiseen tutkintoon liittyvät todistukset eli todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta, todistus osittain suoritettusta perusopetuksen oppimäärästä ja todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

Ammatillisessa koulutuksessa todistustyypit ovat tutkintotodistus, todistus suoritetuista tutkinnon osista, todistus opiskelijan osaamisesta, todistus suoritettusta valmentavasta koulutuksesta, todistus suoritetuista koulutuksen osista ja todistus koulutukseen osallistumisesta (yhtäältä tutkintokoulutukseen ja toisaalta valmentavaan koulutukseen osallistumisesta). Lisäksi ammatillisessa koulutuksessa voidaan antaa todistus osaamisesta.

Lukiokoulutuksessa käytettävät todistustyypit ovat päättötolodistus, todistus lukion oppiaineen oppimäärän suorittamisesta ja erotodistus. Päättötolodistukseen voi sisältyä liitteinä muita todistuksia.

Korkeakouluissa (1) käytettäviin todistustyyppihin kuuluu muiden muassa tutkintotodistus. Lisäksi korkeakouluissa (1) annetaan todistuksia esimerkiksi *erikoistumiskoulutuksen* suorittamisesta. Korkeakoulun (1) opiskelijalle voidaan antaa todistus suoritetuista opinnoista myös opiskelun kestäessä. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen todistuksista säädetään asetuksissa [794/2004](#) ja [1129/2014](#).

Vapaassa sivistystyössä yleisimmin käytettävä todistustyyppi on osallistumistodistus. Käytössä on myös todistus opiskelijan osaamisesta.

Käsitteen tunnus: c102

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Luokka: <arviointi>

Lähde: OKSA_02 (c1386)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Jatkuvan oppimisen sanastossa määritelmää joudutaan varmaankin muokkaamaan laajemmaksi? Onko jossain lähteessä valmiina sopivaa määritelmää?

57

osaamistodistus

huomautus

Käsitteen tunnus: c103

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Liittyy myös micro credentials -käsitteeseen, joka on myös todiste osaamisesta. Esim. rakentamisesta todistus, joka ilmaisee että osaa tehdä tiettyä vaihetta.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Mistä luotettavaa tietoa määritelmän pohjaksi?

58

pätevyystodistus

huomautus

Käsitteen tunnus: c104

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Vrt. toimialakohtaiset pätevyysrekisterit

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Mistä luotettavaa tietoa määritelmän pohjaksi?

59

työtodistus

määritelmä

työnantajan työntekijälle työsuhteen päätyttyä antama todistus työsuhteesta

huomautus

Työsopimuslain (55/2001) mukaan työntekijällä on oikeus työsuhteen päättyessä saada pyynnöstään työnantajalta kirjallinen todistus työsuhteen kestosta ja työtehtävien laadusta.

Työntekijän nimenomaisesta pyynnöstä todistuksessa on lisäksi mainittava työsuhteen päättymisen syy sekä arvio työntekijän työtaidosta ja käytöksestä. Työtodistuksesta ei saa ilmetä muuta kuin mitä sen sanamuodosta käy ilmi.

Käsitteen tunnus: c105

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Selvitettävä, onko määritelty jossain.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: otetaan mukaan sanastoon

Terminologin kysymys 20.3.2021: Terminologi laatinut määritelmä- ja huomautusluonnosta. Miten muokattava?

10 Pätevyys ja kelpoisuus

60

<työnhaku>

pätevyys; ammattipätevyys

määritelmä

se, että henkilö täyttää työtehtävään liittyvät vaatimukset

huomautus

Työtehtävään liittyvien vaatimusten täyttämisen voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet pätevyys ja *kelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: c106

Lähde: OKSA_02 (c763)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tämän käsitteen tiedot ovat peräisin OKSasta. Sopivatko sellaisinaan vai pitääkö muokata?

61

<koulutus, työnhaku>

kelpoisuus

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että henkilö täyttää *koulutukseen (2)* tai työtehtävään valituksi tulemisen edellytykset

huomautus

Koulutukseen (2) liittyvien edellytysten täyttämiseen viitataan täsmällisemmin termillä hakukelpoisuus.

Työtehtävään liittyvien edellytysten täyttämisen voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet kelpoisuus ja *pätevyys*.

Ks. myös pääsyvaatimukset.

Käsitteen tunnus: c107

Lähde: OKSA_02 (c755)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: kelpoisuus ja pätevyys ovat toistensa lähikäsitteitä. Mainitaan käsite "kelpoisuusehdot" tarvittaessa kelpoisuuden huomautuksessa.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Sanastoon haluttiin käsite kelpoisuus. Tämän käsitteen tiedot ovat peräisin OKSasta. Sopivatko sellaisinaan vai pitääkö muokata?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Onko tarpeen mainita tämän käsitteen yhteydessä kelpoisuusehdot-käsitteestä? Jos, mitä?

11 Mahdollisesti mukaan otettavia käsitteitä

11.1 Ammatti

62

ammatti

määritelmä

samankaltaisia *ansiotöitä* hoitavien *henkilöiden* rooli, joka perustuu henkilön tulonsaantitarkoituksessa tekemään työhön tai tämän saamaan koulutukseen

huomautus

Käsitteen tiedot perustu Ydinsanastoryhmän julkaisemiin tietoihin, ks. [ammatti](#).

Käsitteen tunnus: c112

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID51)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: soveltuisiko tähän Tilastokeskuksen [/http://www.tsk.fi/tiedostot/pdf/Tyohon_liittyvia_tilastokasitteita_2018-08-28.pdf](http://www.tsk.fi/tiedostot/pdf/Tyohon_liittyvia_tilastokasitteita_2018-08-28.pdf) sisältämä määritys?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Kommentoidaan tätä käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Mikäli Työllisyyspalvelujen sanaston käsite ei sovi Jatkuvan oppimisen näkökulmaan, määritellään tämä käsite tässä sanastoprojektissa.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Tilastokeskuksella oma näkemys, verrattava. Vrt. myös Ydinsanastoryhmän määritelmäluonnos.

11.2 Työ

63

työ

määritelmä

tehtävien ja velvollisuuksien kokonaisuus, jota työntekijä tai -suorittaja hoitaa työnantajan tai työnteettäjän lukuun tai työllistäessään itse itsensä

huomautus

Ansiotyö-termiä käytetään korostettaessa sitä, että työ tehdään palvelussuhteessa tai toimeksiantosuhteessa ja siitä maksetaan palkkaa tai se tuottaa yrittäjä- tai myyntituloa.

Käsitteen tunnus: c113

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID10)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: "tarkoittaa jonkin tehtävän suorittamiseen tähtäävää pitkäjännitteistä, aktiivista ja tavoitteellista toimintaa, joka liittyy tyypillisesti toimeentulon hankkimiseen (ansiotyö) tai yksilön omien taikka hänen lähipiirinsä aineellisten tarpeiden tyydyttämiseen (kotityö). Muunlaista työtä kutsutaan vapaaehtoistyöksi. Työn ensisijaisena motiivina voi olla myös rentoutuminen, kuten saattaa olla laita esimerkiksi käsitöissä tai puutarhanhoidossa. Jako ruumiilliseen ja henkiseen työhön on jossain määrin harhaanjohtava, koska lähes kaikessa työssä on olennaisena edellytyksenä älykkyyys ja kokemuksen opettamat seikat" Lähde: Fakta-tietosanakirja [-:] 1976

Totti Tuhkanen 2.9.2020: metkaa, että 'työ' ei sisälly määriteltäviin käsitteisiin Työhön liittyviä tilastokäsitteitä. Sanastoluonnos 2018-08-28 (Tilastokeskus/Sanastokeskus) -dokumentissa.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Työllisyyspalvelujen sanastossa työ -> ansiotyö

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

64

työtehtävä

määritelmä

tehtävä, jota *työntekijä* tai työnsuorittaja hoitaa *ansiotyössään*

huomautus

Käsitteen tunnus: c114

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID60)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

65

työpaikka (1)

määritelmä

yhden tai useamman työtehtävän kokonaisuus, jota *henkilö* hoitaa *ansiotyönä*

huomautus

Käsitteen tunnus: c115

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID39)

Työllisyyspalvelujen sanaston terminologi: Käsiteltävänä myös tietöalustan työssä.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

66

työnsuorituspaikka

ei: työpaikka (2)

määritelmä

työnantajan ja työntekijän sopima paikka, jossa työntekijä tekee *ansiotyötä*

huomautus

Työnsuorituspaikka voi olla työnantajan osoittama tai työntekijän itsensä valitsema.

Esimerkiksi *etätyössä* työntekijän pitää ilmoittaa kaikki mahdolliset työnsuorituspaikat työnantajalle muun muassa työntekijän lakisääteisen vakuutusturvan toteutumisen vuoksi.

Esimerkiksi vuokratyöntekijän työnsuorituspaikka on muu kuin hänen *työnantajansa* (eli vuokratyönantajan) toimipiste.

Käsitteen tunnus: c116

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID70)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

67

työhön perehdyttäminen

määritelmä

perustietojen antaminen työntekijälle työorganisaatiosta ja sen tavoitteista sekä työoloista

huomautus

Käsitteen tunnus: c117

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työsuojelusanastosta (Sanastokeskus 2006). Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: mukaan jos ehditään (hyvin tarkan tason käsite)

68

työnopastus

määritelmä

työntekijän tutustuttaminen työtehtäviinsä, työmenetelmiin ja työvälineisiin sekä turvallisiin ja terveellisiin toimintatapoihin työssä

huomautus

Käsitteen tunnus: c118

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työsuojelusanastosta (Sanastokeskus 2006). Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: mukaan jos ehditään (hyvin tarkan tason käsite)

11.3 Todistus

69

sertifikaatti

määritelmä

todistus tietystä todennetusta *osaamisesta*, joka perustuu muun kuin viranomaisen asettamiin vaatimuksiin

huomautus

Sertifikaatti-termiä käytetään erityisesti IT-alan yritysten myöntämistä todistuksista. Usein tällainen sertifikaatti on voimassa vain määräajan, minkä jälkeen se pitää uusia.

Käsitteen tunnus: c119

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (TEID10)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

70

lupa

määritelmä

toimivaltaisen tahon *toimijalle* myöntämä oikeus tiettyyn luvanvaraiseen toimintaan

huomautus

Lupa voi olla esimerkiksi ajokortti, tulityöluva tai hygieniapassi.

Käsitteen tunnus: c120

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta.

Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

11.4 Oppiminen

71

vertaisoppiminen

huomautus

Käsitteen tunnus: c121

Totti Tuhkanen 2.9.2020: on OKSAn työversion luvussa Lisättäväksi ehdotettuja -> perustelut.

Totti Tuhkanen 2.9.2020: Määrytyksiä, ks. <https://iate.europa.eu/entry/result/915181/all>

<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Nimitys:vertaisoppiminen>

tiia.puputti@jyu.fi: "on keino aktivoida ja lisätä vuorovaikutusta sekä tukea minäpystyvyyden tunnetta ja oman osaamisen jakamista."

viittaavia termejä: Peer-learning, Peer-to-peer learning, Peer-supported learning, Peer tutoring, Peer assessment, Peer support, Cooperative learning.

Mikko Hartikainen 4.9.2020: onko löydettävissä riittävän selkeä, tarkkarajainen tarkoite/tarkoitteet, näille on paljon lähikäsitteitä ts. pedagogisia malleja?), entä vertaispalaute/arviointi, itsearviointi

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: vertaisoppiminen ja yhteisöllinen oppiminen: menetelmiä. Jos otetaan sanastoon, pitäisikö sitten ottaa myös muita vastaavia käsitteitä?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

72

yhteisöllinen oppiminen

huomautus

Käsitteen tunnus: c122

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\)](#) ja [koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Mikko Hartikainen 4.9.2020: tulisiko sisältyä, ts. arkioppiminen?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: vertaisoppiminen ja yhteisöllinen oppiminen: menetelmiä. Jos otetaan sanastoon, pitäisikö sitten ottaa myös muita vastaavia käsitteitä?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

11.5 Osaaminen

73

tiedot

määritelmä

oppimalla tapahtuneen asioiden omaksumisen tulos

huomautus

Tiedot muodostuvat työ- tai opintoalaan liittyvien faktojen, periaatteiden, teorioiden ja käytäntöjen kokonaisuudesta.

Tiedot vastaa ESCO-luokituksen tiedot-käsitettä (knowledge).

Käsitteen tunnus: c123

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (TEID13)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: pohjaa <https://iate.europa.eu/entry/result/1568103/all> ja tekne-näkökulma, että taito on nimitys jotakin uutta tuottavalle tai jonkin tavoitteen saavuttavalle kyvykkyydelle.

Totti Tuhkanen 2.9.2020: voisiko pohjana olla määriykset

http://tieteentermipankki.fi/wiki/Clean_Energy_Research:knowledge sekä

<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Filosofia:tieto>; nämä eivät lähde lapasesta. Toisaalta: onko tämä kategorian "mitä on elämä?" yleiskäsitteitä?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta.

Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

74

taito

määritelmä

kyky soveltaa *tietoja* ja käyttää olemassa olevaa *osaamista* tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisuun

huomautus

Taito on kognitiivista eli loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttöä tai käytännöllistä eli kätevyyttä ja erilaisten menetelmien, materiaalien ja työkalujen ja työvälineiden käyttöä.

Taito vastaa ESCO-luokituksen taito-käsitettä (skill).

Käsitteen tunnus: c124

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (TEID12)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta.

Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

75

kyvykkyys

huomautus

Käsitteen tunnus: c125

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Mikä suhde tällä käsitteellä on *osaamiseen*? Onko niin, että ihminen osaa ja organisaatioilla on kyvykkyys? Mainitaanko kyvykkyys ainoastaan osaamisen huomautuksessa?

76

osaamisen todentaminen

huomautus

Käsitteen tunnus: c126

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitetarpeita, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: todennettu osaaminen: Mietittiin tätä siitä näkökulmasta, että pitäisi määritellä mitä tarkoittaa todennettu osaaminen. Todennettu osaaminen sisältää luvanvaraisen ja viranomaisen tunnustaman tutkinto- ja suoritustiedon. Ehkä se voisi maallikolle olla hyvä tarkenne kun esimerkiksi tutkinto-käsitteestä ei ehkä aukene kunnolla? Tästäkin voidaan keskustella, että tarvitaanko lisätä.

Totti Tuhkanen 2.9.2020: OKSAn työversiossa muodossa todennettu osaaminen, käsitteen tunnus c898. Kesken, mutta perusteluja&pohjaa.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: liittyykö *näyttöön*?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

11.6 Palvelut

77

tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut; TNO-palvelut

huomautus

Käsitteen tunnus: c127

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: ensisijaisesti osaamisen kehittämiseen liittyvä

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

11.7 Koulutus

78

koulutuksen modulaarisuus

huomautus

Käsitteen tunnus: c128

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Tarpeellinen käsite, määritellään mahdollisesti.

79

ammattillisesti suuntautunut koulutus

huomautus

Käsitteen tunnus: c129

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

80

lyhytkestoinen koulutus

huomautus

Käsitteen tunnus: c130

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: lyhytkestoinen koulutus – vai lyhytkestoinen opiskelu?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020:

mitoitusyksiköitä

- op:t ym.

- koulutuspäivät (1 – muutama)

11.8 Opintojen rakenne

81

pieni osaamiskokonaisuus

huomautus

Käsitteen tunnus: c131

Seija Rasku, OKM (Tutkintojen viitekehykset ja pienet osaamiskokonaisuudet - verkkoseminaarimaanantai 5.10.2020): EU-tasolla yhteisesti hyväksyttyä määritelmää ei vielä ole.

- Alla yksi hahmotelma määritelmäksi.

A micro-credential is a recognised proof of the learning outcomes that a learner has achieved following a short learning experience, according to transparent standards and requirements and upon assessment.

The proof is contained in a certified document that lists

- the name of the holder
- the achieved learning outcomes
- the assessment method
- the awarding body
- the qualifications framework level and the credits gained (where applicable)

Micro-credentials are owned by the learner, are shareable, portable and may be combined into larger credentials or qualifications.

European project MICROBOL (Microcredentials linked to the Bologna Key commitments):

(Työversio) A micro-credential is a small volume of learning certified by a credential.

–In the EHEA context, it can be offered by higher education institutions or recognised by them using recognition procedures in line with the Lisbon Recognition Convention or recognition of prior learning, where applicable. A micro-credential is designed to provide the learner with specific knowledge, skills or competences that respond to societal, personal, cultural or labourmarket needs. Micro-credentials have explicitly defined learning outcomes at a QF-EHEA/NQF level, an indication of associated workload in ECTS credits, assessment methods and criteria, and are subject to quality assurance in line with the ESG.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Riittääkö, että sanastossa on käsite [osaamiskokonaisuus](#)? Määritellään pieni osaamiskokonaisuus, jos ehditään.

Nimetön kommentti kysymystaulukosta maaliskuu 2021: micro-credentials -> pienet osaamiskokonaisuudet.

Ei olla vielä kansallisesti määritelty.

KOM ehdotus: A micro-credential is a proof of the learning outcomes that a learner has acquired following a short learning experience. These learning outcomes have been assessed against transparent standards. The proof is contained in a certified document that lists the name of the holder, the achieved learning outcomes, the assessment method, the awarding body and, where applicable, the qualifications framework level and the credits gained. Micro-credentials are owned by the learner, can be shared, are portable and may be combined into larger credentials or qualifications. They are underpinned by quality assurance following agreed standards. EHEA-kontekstissa työstömääritelmä on A micro-credential is a small volume of learning certified by a credential. In the EHEA context, it can be offered by higher education institutions or recognised by them using recognition procedures in line with the Lisbon Recognition Convention or recognition of prior learning, where applicable. A micro-credential is designed to provide the learner with specific knowledge, skills or competences that respond to societal, personal, cultural or labour market needs. Micro-credentials have explicitly defined learning outcomes at a QF-EHEA/NQF level, an indication of associated workload in ECTS credits, assessment methods and criteria, and are subject to quality assurance in line with the ESG.

11.9 Ajanjaksoja

82

työssäoppimisjakso

huomautus

Käsitteen tunnus: c132

Kirsi-Marja Putkonen 3.9.2020: työssäoppimisjakso, vrt. työssäolajakso, vrt työttömyysjakso. Miten kuvataan yhteisen asiakkaan elämänpolun vaiheita?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Käsitellään, jos ehditään. Näkökulma joka tapauksessa tarpeellinen!

83

työssäolajakso

huomautus

Käsitteen tunnus: c133

Kirsi-Marja Putkonen 3.9.2020: työssäoppimisjakso, vrt. työssäolajakso, vrt työttömyysjakso. Miten kuvataan yhteisen asiakkaan elämänpolun vaiheita?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Käsitellään, jos ehditään. Näkökulma joka tapauksessa tarpeellinen!

84

työttömyysjakso

huomautus

Käsitteen tunnus: c134

Kirsi-Marja Putkonen 3.9.2020: työssäoppimisjakso, vrt. työssäolajakso, vrt työttömyysjakso. Miten kuvataan yhteisen asiakkaan elämänpolun vaiheita?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Käsitellään, jos ehditään. Näkökulma joka tapauksessa tarpeellinen!

Englanninkielinen hakemisto / English index

Numbers in the index refer to the term record numbers.

accreditation of competence	50	occupational competence	60
accreditation of prior learning (2)	50	occupational instruction and guidance	68
adult education and training	3	orientating a new worker to the workplace	67
apprenticeship agreement	26	personnel training	8
coaching	36	placement	25
competence	61	preparatory education and training	5
competence demonstration	32	principal workplace instructor	43
continuing education	11	professional competence	60
continuing professional development	11	professional specialisation education	22
continuous learning	46	qualification (2)	61
degree programme (1)	2	qualification unit	30
education (2)	33	recognition of competence	50
education (3)	1	recognition of learning	50
education programme (1)	2	recognition of prior learning	50
eligibility (2)	61	retraining and upgrading of qualifications	4
extension studies	11	self-motivated education	7
field of education (1)	51	specialisation	53
field of study (1)	51	specialist education	22
field of vocational education and training	51	specialist training	22
further training	11	staff training	9
guidance	34	staff-development and other training provided or purchased by employers	9
guidance	35	studies (1)	2
identification of competence	49	study module (2)	31
identification of learning	49	study programme (1)	2
identification of prior learning	49	subunit	30
in-service training	11	teacher	40
instruction (1)	33	teaching (1)	33
instructor	40	traineeship	25
integration training for adult migrants	6	traineeship for university students	25
internship	25	training	1
job placement	25	training agreement	27
labour market training	12	training programme	53
learner	39	tutoring	35
learning	44	unit	30
learning opportunity (1)	2	vocational competence	60
learning opportunity specification	2	vocational skill	60
lifelong guidance	37	work-study (?)	25
lifelong learning	45	workplace education and training	23
LOS; see studies (1).....	2	workplace instructor	43
meet the requirements	61	workplace tutoring	24
micro credential	81		
module	30		

Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register

Numren i registret anger termpostnumren.

ansvarig arbetsplatshandledare	43	livslång inläring	46
arbetshandledning	68	livslångt lärande	45
arbetsintroduktion	67	livslångt lärande	46
arbetskraftsutbildning	12	lära sig	44
arbetsplatshandledare	43	lärande	44
arbetsplatshandledning	24	lärande i arbetet	23
arbetsplatsutbildare	43	lärande i arbetslivet	23
arbetspraktik	25	lärare	40
behörighet	60	läroavtal	26
behörighet	61	offentligfinansierade personalutbildning	10
bransch	52	offentligt finansierade personalutbildning	10
del av examen	30	personalutbildning	8
erkännande av kunnande	50	personalutbildning	9
erkännande av tidigare förvärvat kompetens	50	praktik	25
examensdel	30	självständig utbildning	7
examensinriktad fortbildning	4	självständiga studier	7
fackområde	52	skolning	1
fortbildning (1)	11	specialiseringsstudier	22
frivillig utbildning	7	specialiseringsutbildning	22
förberedande utbildning	5	statligt finansierade personalutbildning	10
handledande utbildning	5	studiehelhet (2)	31
handledning	35	sökande (3)	39
högskolepraktik	25	UA (1).....	
IA	23	23
identifiering av kunnande	49	UA (2).....	
inlärare	39	27
inläring	44	undervisning (1)	33
inläring i arbetet	23	utbildning (1)	1
inläring i arbetslivet	23	utbildning (2)	2
inläring i yrkeslivet	23	utbildning på egen hand	7
inskolning	67	utbildning som ordnas på en arbetsplats	23
integrationsutbildning av vuxna invandrare	6	utbildningsavtal	27
intygande av yrkeskompetens	76	utbildningsområde	51
kompetens	60	utbildningsprogram (1)	53
kompetensområde	53	vuxenutbildning	3
kontinuerligt lärande	46	yrkesområde	52
LA	26	yrkesprov	32
LIA	23		

Suomenkielinen hakemisto

Hakemiston numerot viittaavat termitietuenumeroihin.

AHOT	50	oppiminen	44
ahotointi	50	oppisopimus	26
aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen	50	orientaatiojakso	13
aikuiskoulutus	3	osaaminen	47
aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus	6	osaamisala	53
ammattillinen työvoimakoulutus	14	osaamisen todentaminen	76
ammattillisesti suuntautunut koulutus	79	osaamisen tunnistaminen	49
ammattillisesti suuntautunut työvoimakoulutus	14	osaamisen tunnustaminen	50
ammattillisia valmiuksia lisäävä koulutus	16	osaamiskokonaisuus (1)	29
ammatinvalinta- ja uraohjaus	38	osaamislukitus	55
ammatti	62	osaamistodistus	57
ammattiala	52	pieni osaamiskokonaisuus	81
ammattikorkeakouluharjoittelu	25	pätevyys	60
ammattipätevyys	60	pätevyystodistus	58
ei-tutkintotavoitteinen ammatillinen työvoimakoulutus	16	rekrytointikoulutus	15
elinikäinen ohjaus	37	rekrytoiva koulutus	15
elinikäinen oppiminen	45	rekrytoiva työvoimakoulutus	15
erikoistumiskoulutus	22	sertifikaatti	69
erikoistumisopinnot	22	sertifioitu osaaminen	48
F.E.C.-koulutus; ks. kehittämiskoulutus.....	18	taito	74
Further Educated with Companies -koulutus; ks. kehittämiskoulutus.....	18	tiedot	73
henkilöstökoulutus (1)	8	tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut	77
henkilöstökoulutus (2)	9	TNO-palvelut	77
jatkuva oppiminen	46	todennettu osaaminen	48
julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus	10	todistus	56
kartoitusjakso	13	toimiala	54
kehittämiskoulutus	18	tutkinnon osa	30
KEKO-koulutus	18	työ	63
kelpoisuus	61	työelämässä oppiminen	23
korkeakouluharjoittelu	25	työharjoittelu	25
kotoutumiskoulutus	6	työharjoittelu (2)	23
kouluttaja	41	työhön perehdyttäminen	67
koulutuksen modulaarisuus	78	työnopastus	68
koulutus (1)	1	työnsuorituspaikka	66
koulutus (2)	2	työpaikalla järjestettävä koulutus	23
koulutusala	51	työpaikalla järjestettävä ohjaus	24
koulutuskokeilu	28	työpaikalla opiskelu	23
koulutusohjelma (1)	53	työpaikalla oppiminen	23
koulutussopimus	27	työpaikka (1)	65
koulustarpeen ja soveltuvuuden arviointijakso	13	työpaikka (2)	66
kyvykkyyks	75	työpaikkakouluttaja	43
lupa	70	työpaikkaohjaaja	43
lyhykestoinen koulutus	80	työpaikkaohjaus	24
moduuli; ks. opintokokonaisuus (2).....	31	työssä oppiminen	23
muuntokoulutus	4	työssäolojakso	83
nivelvaiheen koulutus	5	työssäoppiminen	23
näyttö	32	työssäoppimisjakso	82
ohjaaja	42	työtehtävä	64
ohjaus (1)	34	työtodistus	59
ohjaus (2)	35	työttömyysjakso	84
ohjausosaaminen; ks. työpaikkaohjaaja.....	43	työvoimakoulutus	12
omaehtoinen koulutus	7	työvoimapolitiittinen koulutus	12
opettaja	40	täydennyskoulutus	11
opetus	33	valmennus	36
opintojen ohjaus	35	valmentava koulutus (?)	5
opintokokonaisuus (2)	31	valtiosuus	21
oppija	39	valtiosuusrahoitettu koulutus	19
oppimaan oppiminen; ks. oppiminen.....	44	valtiosuusrahoitettu työvoimakoulutus	20
		vastuullinen työpaikkaohjaaja	43
		vertaisoppiminen	71

Hakemiston numerot viittaavat termitietuenumeroihin.

VOS-koulutus	19	yhteishankintakoulutus	17
VOS-työvoimakoulutus	20	yhteisöllinen oppiminen	72